

/ båt / flyg / hotell / teatrar / utställningar / shopping /

The Baltic

GUIDE

PÅ SVENSKA/APRIL 2010

Med nya fartyg till öarna

Påskägg och pasha

**I farmors trädgård -
blomstermarknad i Türi**

**Pontus Lidbergs balett
Petrusjkas eftermiddag**

Evenemangstips

**PIZZA DI TALLINN -
ALLT OM TALLINNS PIZZERIOR**

DIN GRATISTIDNING

www.balticguide.ee

Estland
En glad överraskning.

Carnaval LATINO

Smirnoff
Caipiroska
100 cl 14,9%
119,00 SEK
186,20 EEK
11,90 EUR

*Exclusive to Travel
Retail in Nordics*

TALLINK EXTRA

1.03 - 30.04.2010 Tallinn - Stockholm

Alkohol kan skada din hälsa.
Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

SAVE
IN SWEDEN
40%

Renault Carte Noire
100 cl 40%
399,00 SEK
624,40 EEK

SAVE
IN SWEDEN
34%

Renault Carte
d'Argent
70 cl 40%
599,00 SEK
937,40 EEK

SAVE
IN SWEDEN
46%

Ballantine's Finest
100cl 40 %
199,00 SEK
311,40 EEK

SAVE
IN SWEDEN
UP TO
52%

Bacardi Superior
100 cl 40%
169,00 SEK
264,50 EEK

Campari
2 X 100 cl +
2 Glasses
200 cl 21%
285,00 SEK
446,00 EEK

Ballantine's 12 YO
100 cl 43%
275,00 SEK
430,40 EEK

Blue Nun QbA BIB
300 cl 9,5%
145,00 SEK
226,90 EEK

Lapin Kulta
24 x 33 cl 5,2%
99,00 SEK
154,90 EEK

Foster's
24 x 33 cl 4,5%
99,00 SEK
154,90 EEK

Våra fartyg erbjuder dig de bästa shoppingmöjligheterna på Östersjön!

Z I Z I Lintextiler från ZIZI

ZIZI erbjuder redan sedan tio år design och tillverkning av hemtextilier, huvudsakligen i linne.

Sortimentet består av sängkläder, dukar, kuddar, gardiner, morgonrockar, handdukar och mycket annat. ZIZIs kvalitet håller världsklass. Produkterna är moderna samtidigt som de är klassiskt eleganta.

I gamla stan i Tallinn finns ZIZI på två ställen med aningen olikartad profil. I ZIZI butiken på Suur-Karja erbjuds mera traditionella alster med bords- och sängtextilier i brunt, blågrått, lila och rosa.

I Venegatans ZIZI butik följer man de senaste modetrenderna med ett modernare snitt.

Suur-Karja 2, Tallinn
Öppet Må-Lö 10-18, Sö 10-16

Vene 12, Tallinn
Öppet Må-Lö 10-18, Sö 10-16

Ny hemsida: WWW.ZIZI.EE

Örngott i halvlinne 13-16 €

LIVIKO ALCOSTORE

ÖPPNA
Mere pst.6, Tallinn, +372 683 7745. Må-Sö 10-20
Narva mnt.7, Tallinn, +372 683 7740. Må-Sö 10-20
Lootsi 3A, Tallinn, +372 660 5771. Må-Sö 10-20
Pargi 16, Kuressaare, +372 463 3080. Må-Lö 10-21, Sö 10-18
www.alcostore.ee

Tähelepanu!
Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Alkohol kan vara skadligt för din hälsa.

kläder och skor för hela familjen • sportartiklar • väskor och tillbehör
leksaker • hantverk • souvenirer • smycken och klockor • djurfoder
mat och alkohol • skönhetsalonger • kaféer • restauranger • nattklubbar

Corona Extra

ravioli
pelmeenid

väskor
kækot

bälte
vöö

rock
mantel

brosch
pross

kläder
kleit

leksaker
mänguasad

tulpaner
tulbid

SadaMarket

Sadama 6/8, Tallinn | Tfn +372 661 4550

Öppet varje dag 8.00 – 19.00

www.sadamarket.ee

Estland som konferensdestination

Estland står i april värd för ett stort Nato-möte. Att Tallinn utsetts till mötesplats för organisationens utrikesministrar som kommer att diskutera Natos nya strategi ses som en god bekräftelse på att Estland spelat och spelar en viktig roll i internationella sammanhang bland annat i Afghanistan och Irak och tidigare i Kosovo. Konferensen är den viktigaste av sitt slag som hållits i landet.

Sedan ett antal år diskuteras ett nytt konferenscentrum i Tallinn för att kunna tillmötesgå stora internationella kongresser och konferenser. Förvisso kan tillställningar för cirka 5000 personer teoretiskt arrangeras i den så kallade Stadshallen i hamnområdet. Byggnaden är dock djupt nergången och kan därför inte användas. Det senaste och största tillskottet är supermoderna Solaris Centrum i Tallinn, förutom alla storhotell. Tartu stoltserar med likaledes nutidsenliga Dorpat Conference Centrum. Glädjande nog är listan över konferenser diger och man har god hjälp av Estonian Convention Bureau och Enterprise Estonia, som dessutom kan bidra med finansiering om

lokal arrangör är inblandad.

I väntan på ett modernt konferenskomplex önskar vi alla Nato-deltagarna och övriga besökare hjärtligt välkomna till Estland och Tallinn. Givetvis är alla läsare lika välkomna att hålla konferens!

Välkommen till Estland!

Toomas Käbin
Chefredaktör
The Baltic Guide - på svenska

Våra gäster måste väl inte köpa
grisen i säcken
Gästerna måste veta v e m de äter....!

Vad är Estland? Vad finns här, tro?

kolumn

Dessa, med fler, var tankar som cirkulerade i mitt huvud, när jag en kylslagen januari eftermiddag för första gången satte mina praktikantfötter på estnisk mark. Med tanke på att

jag aldrig tidigare spenderat någon tid på den östra sidan av poLEN kallad Östersjön och personligen inte, så vitt jag vet, har någon koppling till trakten – redlig gammal västkustbo som jag är – var detta kanske inte så märkligt. När dessutom de förutvarande utsikterna för mitt praktikskap tycktes stå mellan de – vilket nog även den mest egensinnige får hålla med om – vitt skilda ambassaderna i Tallinn, Estland, och Lusaka, Zambia, så får man väl förstå att jag hade sökt ganska så brett.

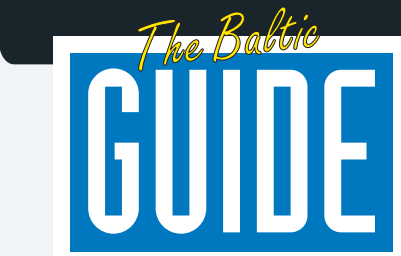
Men, frågar sig kanske den påpasslige och vänlige läsaren nu, visste han inget om Estland? Jo, visst visste jag något. Mest sådana kunskaper som varje medelbegåvad medborgare lyckas insupa. Jag visste att huvudstaden hette Tallinn, kände till slaget vid Narva och jag visste att herrrens år 1999 en grupp män på

jakt efter kärlek (m.m.) under ledning av den något dubiöse Percy Nilegård tog in på ett hotell i den "pittoreska förstaden Paldiski", detta i Tomas Alfredsons – för min generation i varje fall – klassiska "Torsk på Tallinn – en liten film om ensamhet". Men framförallt visste jag att det var KRIS – med stora bokstäver.

Hur blev det då med allt mitt vetande? Vad var Estland? Efter att ha trampat en betydligt längre sträcka på estnisk jord kan jag berätta att: huvudstaden verkligen heter Tallinn och slaget vid Narva faktiskt ägde rum år 1700, så det var i alla fall helt rätt. Även om jag nu vet att de historiska såväl som samtida kopplingarna mellan Sverige och Estland är betydligt fler och viktigare än en enskild lyckosam batalj. Vad rör krisen, så är det ekonomiska läget för esterna, som för så många andra, allvarligt men att bunta ihop landet, som det allt för ofta görs, med sina mer drabbade grannländer är bara orättvisst. Landet är ju faktiskt, i dessa dagar, närmast ljuset i EU-klassen. Estland har helt enkelt visat sig vara så mycket mer än vad jag först hade kunnat tro.

John Källström

Praktikant vid Sveriges ambassad i Tallinn

APRIL 2010

The Baltic Guide på svenska

Verkställande direktör: Jane Konga

Chefredaktör: Toomas Käbin

Design: Kristi Möls

Fotograf: Stina Kase

Medverkande: Liina Kümnik,
Tomas Alexandersson

Kontaktinformation

Põhja pst 25, 10415 Tallinn,
fax +372 6 117 761

e-post: balticguide@balticguide.ee

Reklamavdelning:
Marknadsföringschef: Kirli Lembinen,
tfn. +372 6 117 769

Annonspris

baksidan	31 500 EEK
1 sida	28 000 EEK
1/2 sida	16 000 EEK
1/4 sida	8 500 EEK
1/8 sida	4 800 EEK
1/16 sida	2 700 EEK
rubrik + karta	1 100 EEK
+ moms tillkommer (20%)	

Mått

baksidan	285 x 400 mm
1 sida (bredd x höjd)	254 x 375 mm
1/2 sida (horisontal)	254 x 185 mm
1/2 sida (vertikal)	125 x 375 mm
1/4 sida (horisontal)	254 x 91 mm
1/4 sida (vertikal)	125 x 185 mm
1/8 sida (horisontal)	125 x 91 mm
1/8 sida (vertikal)	61 x 185 mm
1/16 sida (vertikal)	61 x 91 mm

Material:

Färdigmaterial i fil: Fh9, ai, psd, tiff, jpg, pdf

Informationsöverföring: CD, DVD

Upplaga: 15 000-25 000 st.

Tryck: AS Kroonpress

The Baltic Guide på svenska delas ut gratis på

Fartygen: M/S Victoria I, Baltic Queen.

Terminaler: D-passagerarterminalen i Tallinn,

Värtahamnen i Stockholm.

Turistinformationen: Tallinn, Tartu, Pärnu,

Haapsalu, Ösel (Saaremaa) och Dagö (Hiiumaa).

EAS representationskontor i Stockholm

(Estniska huset), Estonian Air Stockholm, Tallinns

flygplats, Tartu flygplats.

Omslag

Foto: Stina Kase

Modell: Mirjam

Kläder: Zenja Fokin,
otto.ee/apart

Tack till café Josephine

Ansvar för fel Utgivaren ansvarar ej för skada som orsakats av möjliga fel i tidningen ej heller för force-majeure så som strejk eller på grund av fel och brister som orsakats av kund. Ansvar för skada som uppstått p.g.a felaktigheter i annons eller på grund av att beställd annons av misstag eller tekniska skäl inte publicerats, begränsas till återbetalning av annonspris. Eventuella reklamationer skall inkomma inom 8 dagar efter publicering eller tidningens planerade publiceringsdatum.

VIKING SPA-HOTEL Låt hjärtat vá me...

Spa- Hotell Viiking i Pärnu erbjuder förutom inkvartering:

- Vård- och Hälsoundersökningar
- Avslappningspaket
- Kardiologiska undersökningar (EKG, ekokardiografi, sonografi, blodanalyser, mm)
- Klassiska rehab-behandlingar (massage, vattenterapi, elektroterapi, saltkammare, mm)
- Avslappning – olika bad, hand- fot- och kroppsvård, mm..

Förutom traditionell finsk bastu erbjuder vi salt- och ångbastu.

Därutöver: gratis parkering, tandvård, apotek, optiker, skönhetsalong, lekrum för barn.

För ytterligare information www.viiking.ee
Tfn: +372 44 31 293, +372 44 31 495; info@viiking.ee

★ GOODWIN ★ THE STEAK HOUSE

BÄSTA STEKEN SOM DU NÅGONSIN SMAKAT

+372 618 1808 • www.steak.ee
Tallinn, Tartu mnt. 43, 100 m från Stockmann

FOTO: SVEN ZACEK

www.balticguide.ee

Galna Dagar

14.-18.4.2010

On-Sö

8-22

STOCKMANN

LIIVALAIA 53 • ÖPPET Må – Fr 9 – 21 (LIVSMEDELS- OCH KOSMETIKA-
AVDELNINGARNA 9 – 20) • Lö 9 – 20 • Sö 10 – 20 • WWW.STOCKMANN.EE

Premiär för Tallink Hotel Riga

Fira ljusare tider med en het Carnaval Latino-kryssning till Riga. Upplev färgsprakande shower i sann Rio-känsla och smaka exotiska karibiska rätter.

Du får en dag att utforska Riga – den lilla staden med den stora arkitekturen. Få mer tid att upptäcka staden med en natt på nybyggda Tallink Hotel Riga som öppnar 15 april. Premiär-erbjudande just nu, vi bjuder på en flaska mousserande på rummet. Möt våren i ett sprillans nytt, elegant hotell bara fem minuters promenad från mysiga Gamla Stan!

Riga-
kryssning fr
225:–

Ingår: båtresa,
del i C4-hytt.
Gäller t o m
30.6 2010.

Tallink
Hotel Riga fr
735:–

Ingår: båtresa, del i B-hytt,
1 hotellnatt, del i dubbelrum
inkl frukost och en flaska
mousserande vin. Boka före
9.5, gäller 15.4–31.5 2010.

Bokning: 08-22 2140* och information på www.tallinksilja.se

*Serviceavgift tillkommer, boka online så bjuder vi på den. Pris per person, begränsat antal platser, gäller utvalda avgångar.

Detta talas det om...

1 President Ilves till Moskva

Estlands president Toomas Henrik Ilves besöker Moskva den 9 maj för att ta del av 65-årsdagen av de allierades seger över Nazityskland. Frågan har varit kontroversiell med tanke på att en av segermakterna, Sovjet, samtidigt ockupade Estland, en ockupation som ledde till nationell undergång och som först upphörde 1991. Från president Ilves kansli sägs att presidenten reser för att minnas alla de som föll. Ilves besök följer på en personlig inbjudan från Rysslands president Medvedev. Relationerna Ryssland-Estland är frostiga, inte minst på grund av att Ryssland inte på ett klart och entydigt sätt tagit avstånd från ockupationen av Estland, med alla de konsekvenser som detta innebar för landet.

2 Flygplan nödlandade

Ett polskregistrerat fraktflygplan av typen Antonov 26 nödlandade på isen på Ülemistesjön intill Tallinns flygplats i mitten av mars. Orsakerna till olyckan utreds men planet uppges ha fått motorkrångel och problem med ett landningsställ. Samtliga sex besättningsmän klarade sig oskadda och kunde själv ta sig ur planet. Ülemistesjön förser Tallinn med dricksvatten. Vid bränsleläckage från planet kunde detta ha äventyrat vattenförsörjningen. Planet var chartrat av DHL och var på väg från Helsingfors till Tallinn.

3 BMW-ägare högst i olycksstatistik

BMW-ägare, oftast unga män, betalar de högsta försäkringspremierna bland Estlands bilägare, detta på grund av det stora antalet olyckor. På andra plats ligger Mercedesägare. De säkraste och lugnaste bilisterna utgörs av sjuttioåriga och äldre män som fortfarande rattar gamla ryska Lada-bilar. Dessa är numera en raritet på vägarna. Olycksfrekvensen bland BMW är 85,8 per 1000 bilar och 26,3 per 1000 Lada.

4 Staden Türi – Estlands vårstad

Den lilla staden Türi i mellersta Estland har övertagit rollen som Estlands vårhuvudstad. På programmet står bland annat en del av jazzfestivalen Jazzkaars konserter och den årliga blomstermarknaden i maj.

5 Georg Ots 90

Namnet Georg Ots (1920-1975) säger svenskar inget. Under efterkriget fram till sin död förtrollade och trollband han musikpubliken i hela sovjetimperiet och Finland med sin barytonröst och charm. På repertoaren stod opera, operett och underhållningsmusik. I mars uppmärksammades Ots 90-årsdag i konsertsalar och media. Ots sjöng under sin tin ett sextiotal roller på Estoniateatern, kanske blev han mest känd som en utmärkt uttolkare av Mozarts opera Don Giovanni. Georg Ots drog även finsk operapublik till Tallinn och fick ge namn åt Estonian Shipping Companys fartyg mellan Tallinn och Helsingfors. Ots gavs aldrig tillfälle av de sovjetiska myndigheterna att uppträda på vare sig La Scala eller Metropolitan. I handeln finns ett brett urval skivor med Ots.

Läsarkommentarer

Vi inbjuder alla läsare att kommentera vår tidning vad gäller innehåll, form, önskemål etc. Kritik och även beröm är välkomna!

Skriv till: balticguide@balticguide.ee, "snigelposta" förslag på: THE BALTIC GUIDE på svenska, Põhja pst 25, 10415, Tallinn eller faxa på +372 6 117 761.

Nyheter i korthet

✓Ny konstakademi

Nyligen hölls en rejäl röjarskiva på Estlands Konstakademi. Den nuvarande byggnaden mitt i stan skall rivas och ersättas av Art Plaza, ett elegant höghus i glas som projekterats av en dansk arkitektfirma. Allt beräknas vara klart mot slutet av Tallinns kulturhuvudstadsår 2011. Under tiden huserar studenter och lärare runt om i Tallinn. Grannar till Art Plaza har protesterat mot byggnaden då den sägs skymma ljuset. Den nuvarande efterkrigsbyggnaden kan med rätta sägas tillhöra de absolut fulaste i Tallinn.

✓Minskad brottslighet

Trots den ekonomiska krisen minskar brottsligheten. Störst sannolikhet att råka ut för överfall föreligger i Tallinnstadsdelen Lasnamäe, en stadsdel som dock inte har något att erbjuda turister. Totalt noterades 29 överfall i Tallinn i januari, att jämföras med 52 år 2009. Glädjande nog kom ingen till allvarligare skada. Förövarna är ofta knarkare, offren ofta berusade.

✓Språkdag

Ilmar Tomusk, chef för Estlands Språkinspektion sade i samband med Estlands modersmålsdag den 14 mars att han överlag är nöjd med de föreskrifter som gäller, dvs att estniska är det officiella språket i Estland och att information, inklusive reklam, skall vara på det estniska språket. Andra språk får användas i kombination med estniskan. Enligt Tomusk är det huvudsakligen mindre företag som slarvar med bestämmelserna. Tomusk säger att språkinspektionen inte kämpar emot andra språk,

däremot har man till uppgift att värna om det estniska språket.

✓Samarbete med S:t Petersburg

Nyligen besökte en delegation från Tallinns stadsfullmäktige S:t Petersburg. Som ett av de huvudsakliga hindren för utökade kontakter nämndes avsaknaden av goda kommunikationer, i första hand tågförbindelser. Man hoppas nu på en sådan åtminstone under kulturhuvudstadsåret 2011. Intresset i S:t Petersburg för Estland är stort och kontakterna sedan århundraden täta.

✓Tomma tidningssidor

Den 18 mars utkom de största estniska dagstidningarna med en tom förstasida för att protestera mot ett nytt lagförslag från Estlands justitieminister, vilket enligt journalistkåren skulle innebära att källskyddet skulle åsidosättas. Estland tillhör de länder i världen som har den största pressfriheten.

✓Tallinks kontor - årets bästa betongbyggnad

Tallinks huvudkontor i Tallinns hamnområde har utsetts till årets betongbyggnad 2009. Enligt juryn handlar det om en såväl arkitektoniskt som tekniskt lyckad konstruktion.

✓Vårflod

Ett stort antal kommuner i Estland har bildat krisgrupper för att komma tillrätta med den förväntade vårfloden efter vinterns rekordstora snömängder. Stora delar av Estland utgörs av vattentäkter och våtområden. Dessa drabbas varje år av mer eller mindre förutsägbara översvämningar. Årets vårflod förväntas dock bli mera svårhanterlig.

Turistnytt

✓Mer flyg till Tartu

Air Baltic erbjuder från och med april åter två dagliga flygningar mellan Tartu och Riga med utmärkta anslutningar till bolagets övriga linjenät, vilket även inkluderar ett stort antal destinationer i Norden. Estonian Air flyger mellan Arlanda och Tartu fyra gånger i veckan, måndag, torsdag, fredag och söndag.

✓Air Baltic expanderar, Estonian Air retirerar

Air Baltic har ökat sin marknadsandel på Tallinns flygplats från 3,5 procent år 2005 till 13,1 i fjol. Samtidigt har Riga blivit den största enskilda destinationen från Tallinn, huvudsakligen för transit till och från bolagets övriga linjenät. Estlands nationella flygbolag Estonian Air har fått se sina marknadsandelar reduceras från 45,8 procent 2005 till 41,4 procent 2009. Air Baltic inkluderar Tallinn nu som en av sina så kallade hubs, dvs knutpunkter. Förutom flygningar mellan Tallinn och Riga flyger man till Vilnius, Åbo och Villmanstrand. Nya linjer öppnas inom kort till Tammerfors och Uleåborg i Finland och till Estonian Airs stora förtret även till Stockholm. Finnair meddelar att man har 13,6 av marknaden på Tallinns flygplats och att bokningarna den senaste tiden kraftigt ökat.

✓Air Baltic köper Estonian Air?

Estonian Air, som ägs av estniska staten, SAS och privata investerare, förhandlar sedan en tid med SAS om försäljning av SAS innehav. Air Baltic har i media sagt sig vara intresserade av att köpa in sig.

✓Charmkurser inför kulturhuvudstadsåret

Tallinn värnar om att alla besökare under kulturhuvudstadsåret 2011 skall bli vänligt mottagna. För att uppnå detta arrangeras ett så kallat gästfrihetsprogram som till del kommer att vara webbaserat. Teoretiskt sätt omfattas inte bara personer som direkt arbetar inom service- och tjänstesektorn utan förhoppningsvis alla tallinnbor. Även Tallinns så ofta surmulna taxichaufförer kommer att genomgå kursen. Över 250 personer har redan anmält sig som frivilliga under huvudstadsåret.

✓Fler turister i januari

Antalet utländska besökare på Estlands hotell ökade med 18 procent i januari i år att jämföras med samma period förra året. En del av ökningen kan tillgodoräknas besökare från Ryssland, det fina vintervädret och konkurrenskraftiga priser. Den inhemska efterfrågan har minskat på grund av den ekonomiska nedgången och det stora antalet arbetslösa.

VÄLKOMMEN TILL TALLINN OCH ESTLANDS STÖRSTA STORMARKNAD FÖR ÖL, VIN & SPRIT.

Nära hamnen

Winestores stormarknad för alkohol ligger i direkt anslutning till hamnen i ett köpcentrum som heter NORDE CENTRUM (ca 75 m från Terminal D. Vi erbjuder Tallinns största sortiment med garanterat konkurrenskraftiga priser.

Bil och bussparkering

Vi har Parkering i direkt anslutning till centrat med bl. a. egna separata bussparkeringar som gör det enkelt och bekvämt att lasta.

Viru Valge Vodka

10x50 cl, 40%

54,0 EUR

Gin Sinebrychoff Long Drink 24x33 cl, 5,5%

17,9 EUR

(inc pant)

Patron Vodka 70 cl, 37,5%

6,3 EUR

Valge Viin Vodka

10x50 cl, 80%

87,2 EUR

IBIS XO Brandy

10x50 cl, 36%

63,8 EUR

La Casada Chardonnay

75 cl, 12%

2,5 EUR

Toro Red 300 cl, 14%

8,2 EUR

Toro White 300 cl, 12,5%

8,2 EUR

La Casada Merlot

75 cl, 12%

2,5 EUR

Norrlands Guld

24x33 cl, 5,2%

10,3 EUR

(inc pant)

Saku

24x33 cl, 5,2%

11,6 EUR

(inc pant)

Gamla stan (500 m)

ÖPPET SAMTLIGA DAGAR MELLAN 10:00 TILL 20:00
BESÖKSADRESS: NORDE CENTRUM (LOOTSI 7), TALLINN
TEL: +372 669 88 50 WWW.WINESTORE.EE

ALKOHOL KAN VARA SKADLIGT FÖR DIN HÄLSA.

Metro Plazas nya restauranger

TEXT: MIKKO SAVIKKO, FOTO: STINA KASE

Två nya restauranger på Viru-platsen

Metro Plaza, ett nygamalt hus vid Viru-platsen mitt emot Hotell Viru har kommit att bli ett inbjudande matställe. Café Made-moiselle hör till Tallinns mera populära likaså Bistrou Mary. Bli man sugen på pizza går man till KotiPizza.

Det senaste tillskottet är Saigon. Namnet avslöjar att det handlar om vietnamesisk mat. Menyn på Saigon är omfattande med ett par hundra rätter, inklu-

sive rätter för barn. De flesta råvarorna direktimporteras från Vietnam. Priserna är i högsta grad attraktiva, en trerätters dagens går på 80 EEK, dvs ca 50 SEK.

Även snabbmatstället Pronto har flyttat in på Metro Plaza. Här serveras vällagad och hälsosam mat för att stilla hungern, så som baguetter i olika storlekar, pris maximalt 55 EEK eller ca 35 SEK. Mera omfattande rätter är något dyrare. På Pronto finns lekhörna för barnen. ■

✓Var hittar man dem?
 ✓ Restaurangerna Saigon och Pronto, Metro Plaza, Viru-platsen/Viru väljak 2, Tallinn
 Kartkod B2.

Mat och snabbmat på Solaris

TEXT: JUUKA ARPONEN, FOTO: STINA KASE

Tallinns nya underhållnings- och matplats Solaris bjuder på en uppsjö av matställen där man äter snabbt. Välj bland mat och snabbmat!

ntressantast på Solaris är kanske den lettiska kedjan **Lido** med sin stora bufférestaurang. Du går in, väljer bland det enorma utbudet, går fram till kassan där maten vägs, varefter du betalar. Lätt och bekvämt!

Lido är inte det billigaste stället, i gengäld håller de hög kvalitet.

En annan hit är välkända **Vapiano** med över sjuttio restauranger i Europa, USA och Mellersta Östern. Solaris Vapiano är den andra i Tallinn. Idén ligger i enkelheten. Man väljer mellan

huvudsakligen tre basrätter, pizza, pasta eller sallader. All mat tillagas inför gästernas åsyn. När man går in får man som gäst ett magnetkort. Detta registreras vid varje beställning. När man väl ätit läses kortet av i kassan. Priserna för huvudrätter ligger kring 100 EEK (SEK 60).

För alla älskare av sushi hittar man **Sushihouse** på tredje våningen. I reklamen säger man sig erbjuda Tallinns bästa sushi! På menyn finns även andra japanska delikatesser samt sake.

Yam Yam bjuder på asiatisk snabbmat med ris eller spagetti som bas. Här serveras alternativ till hamburgare. Priserna ligger på 60–100 EEK (35–60 SEK).

Om man längtar efter något mera caféaktigt går man till **Kom-eet** på fjärde våningen. Urvalet av sött är stort men även piroger och andra saltare smårätter och soppor erbjuds.

Kehrwieder i bokhandeln Apollo lockar med läckra estniska kakor och bakverk. Mest exotiskt för svenskar är glass gjord på esternas egen müslivariant, kama.

En annan estnisk egenhet är de läckra ansjovissmörgåsarna på gatuplanet.

Den glassfrälste kan även prova **Jäätisejaam**, dvs Glasstationens glass som tillverkas på ort och ställe.

Den sanne macho-mannen och cigarrälskaren kan avsluta vistelsen på Solaris hos **Cha & Che** te- och cigarrsalong. Man väljer bland ett femtiotal tesorter och äkta Havannacigarrer. ■

Restaurangnytt

Restaurangscenen i Tallinn är i ständig förändring. De senaste tillskotten utgörs av allt från snabbmatställen till discon.

Taco Express öppnar redan halv åtta på morgonen, helger stänger man först klockan sex i ottan. På menyn hittar man givetvis taco men även pizza, burgare, wrap, sallader, efterrätter. Allt kan köpas med.

På dryckessidan finns alkohol fritt och alkoholhaltigt.

Orientaliska **El Pasha** förenar det österländska med Medelhavets läckerheter och erbjuder på

underhållning. Varför inte röka vattenpipa? Läget är det bästa vid Suur-Karja- och Väike Karja-gatorna, dvs mitt i Tallinns nöjesdistrikt.

Vabank är en ny klubb, det handlar om lyx, man håller enbart öppet fredagar och lördagar. En del av Vabank ligger inrymt i ett gammalt bankvalv, dit bara de har tillträde som har ett Bank Owners Club, dvs ställets eget klubbkort. Musiken följer de senaste trenderna från den stora världen. ■

✓Var hittar man dem?
 ✓ Taco Express, Suur-Karja 18, Tallinn. Kartkod Gamla stan 12.
 ✓ El Pasha, Väike-Karja 1, Tallinn. Kartkod Gamla stan 12.
 ✓ Vabank, Harju 18, Tallinn. Kartkod Gamla stan 11.

Påskens ägg och pasha

TEXT: TOOMAS KÄBIN, STINA KASE

De estniska påsktraditionerna har en del ryska inslag. Till påsk målar man ägg i glada färger och äter pasha. Få vet egentligen idag varför påsken firas.

Färgglada och marmorerade ägg

Äggen målas, dock inte bara med färgpenna eller vattenfärger som i Sverige. Lökskal används, dessa ger fantastiska mönster och äggen ser ut som om de vore gjorda av marmor.

För att lyckas tar man lökskal, från gul- eller rödlök. Dessa kan också blandas. Löken appliceras runt äggen, lägg gärna färgpulver mellan äggen och lökskalen. Löken måste stanna på plats, varför man lämpligen slår in skalen i en bomullsduk som man binder om med snöre. Koka därefter äggen hårda eller något längre. När du tar dem ur duken uppenbarar sig de mest fantastiska färger och mönster!

Pasha

1 kg ostmassa/kvarg
 200 g crème fraîche
 2 dl vispgrädd
 150–200 g socker
 4–5 ägg
 200 g smör
 300 g russin
 200 g hackade nötter
 100 g hackade mandlar
 1 citron (saft och rivet skal)

Tillredning:

Blanda ostmassa, crème fraîche, vispgrädd och socker. Smält smöret, låt svalna något och tillsätt de lätt vispade äggen. Tillsätt russin, nötter, mandlar och citron. Värm försiktigt upp blandningen under omrörning till kokpunkt. Koka inte! Du kan även använda vattenbad. Häll pashan i ett durkslag, helst med bomullsduk i botten och låt rinna av. Låt stå ett dygn i kylskåp. Garnera med nötter, mandlar, sockat.

TROIKA
RYSK RESTAURANG

самовар samovar samovar

деревянные ложки målade träskedar wooden spoons

ушанка rysk vintermössa fur hat

водка rysk vodka vodka

гармошка dragspel

матрешка rysk docka matryoshka

икра kaviar caviar

подсолнух solros sunflower

баранки rysk kringla barankas

берёза björk birch

медведь björn bear

оладушки балалайка balalaika

Officersmåltid. Gratis vin ingår.

Lunchmeny vardagar från 3 €

Tallinn, Raekoja plats 15, www.troika.ee
Tfn. +372 627 6245

KIKKA KÕRTS
ESTONIAN COUNTRY STYLE RESTAURANT

BUFFÉ

Bufférestaurang i country-stil nära hamnens D-terminal. Komponera din egen buffé och njut av god mat i trevlig och vänlig atmosfär.

Välkomna!

Norde Centrum,
Lootsi-gatan 7, Tallinn
Öppet dagligen 9-20

Happy Buffé
Varje dag från klockan 17

SCHNITZEL HAUS

Ny tyskinspirerad restaurang i gamla stan i Tallinn.

Fördelaktiga priser!

Fläkschnitzel, kalkonschnitzel....
Upp till 500 gram

Äkta tysk kock

Barnmeny

Ny adress Rütli 28/30!

Schnitzel Haus • Öppet sö-to 11-24, fr-lö 11-02
Rütli 28/30, gamla stan, tfn +372 6 450 059 • www.schnitzelhaus.ee

VAPIANO® PASTA | PIZZA | BAR

TALLINN STOCKHOLM LONDON WIEN AMSTERDAM BERLIN HAMBURG ISTANBUL

NYTT GOTT SNABBT

Internationellt välkänt fast-casual restaurangkoncept - nu även i Tallinn!

A'LA CARTE

SALLADER från 50 EEK
PASTA från 60 EEK
PIZZA från 60 EEK

ÖPPET SÖ-TO 11-23, FR-LÖ 12-24
Foorum Centrum, Hobujaama 10, Tallinn Mellan hamnen och gamla stan tfn. +372 6 829 010
Solaris Centrum, Estonia pst. 9, Tallinn Mittemot Estonia teatern tfn. +372 6 285 999

TALLINNS BÄSTA MÖTESPLATSER! VÄLKOMMEN!
DU HITTAR OSS PÅ KARTAN, SIDAN 44.

WWW.VAPIANO.EE

restaurang

P.izza di

TEXT: JUKKA ARPONEN, FOTO: STINA KASE OCH TBG:S ARKIV

Pizzerior brukar vara säkra kort som uppskattas om man går ut och äter med hela familjen.

Det enkla brukar vara vackert, sägs det. Än bättre blir det om det smakar gott. För tillagning av pizza behöver man inte uppfinna hjulet än en gång, det väsentliga är att man känner till grunderna.

Pizzeria Attimo i Tallinn lagar läckra pizzor av goda och färska råvaror. Duktiga kockar och ordentliga träkolsugnar bidrar säkert. Som vi vet brukar pizzoriornas menyer vara långa och omfattande. Vad som behövs är en gnutta fantasi, även om det finns säkra klassiker.

Tallinn är en pizzatät stad. Kvaliteten kan variera, likaså priserna. Det finns pizzakedjor och individuella aktörer. Nedan ett urval.

✓ STORA pizzor som i Amerika

Mack Bar-B-Que är ingen renodlad pizzeria. Detta till trots är pizzorna förträffliga. Mack i bästa amerikanska retrostil är barn- och familjevänligt med trevlig betjäning. Du kan välja mellan amerikainspirerade pizzor eller tunnbottnade europeiska sådana. Priserna ligger mellan 120–322 EEK (70–200 SEK). Pizzorna är i storlek stor till jättestor, dvs du blir garanterat kvitt din hunger!

✓ Jätteräkor och kalkonbröst

Den tyska Vapiano-kedjan med restauranger över hela Europa

finns på två ställen i Tallinn som blivit oerhört populära.

Gå in, du får ett magnetkort, beställ maten som lagas inför dina ögon, ät, betala och gå ut! Allt sker smidigt och enkelt.

Vapiano satsar på hög kvalitet. Pizzorna går på 60, 85, 105 och 125 EEK (ca 40, 51, 65 och 75 SEK). Du väljer mellan ett stort antal pizzavarianter, såsom jätteräkor, skogssvamp, rökt ost, kalkonbröst eller parmaskinka. Atmosfären är trevlig och priserna ligger rätt.

✓ Rätt dryck till maten

Mitt på Viru-gatan, den största gågatan i gamla stan i Tallinn, hittar man restaurang Al Sole på Viru Inn.

Priserna ligger på 140 eller 155 EEK (85 respektive 95 SEK). En klassiker är Quattro staggiorni eller saftig baconpizza. Miljön är hemtrevlig och vinurvalet tillräckligt, prova kända kort som Chianti eller Ripasso.

✓ Varför inte finskinspirerad pizza

I Tallinn kan man njuta av den finska Kotipizzas pizzor. Priserna ligger dock på attraktiv estnisk nivå, dvs 84–138 EEK (50–85 SEK) för en normalstor pizza. Familjevarianterna ligger kring 110–170 SEK. Pizzorna håller bra kvalitet, likaså betjäningen.

✓ Med smak från Italiens regioner

Controvento är en av Tallinns populäraste restauranger, deras pizzor är klassiker.

En av favoriterna är Emilia Romagna med utmärkt skinka. Denna går på 150 EEK (ca 90 SEK). De olika pizzorna har namn efter Italiens traditionella rätter från Italiens olika regioner såsom pizza

med paprika från Sicilien, skinka från Veneto, svamp från Toscana och gorgonzola från Lombardien.

✓ Direkt från träkolsugnen

Det lönar sig att ta en taxi och åka cirka fem kilometer från Tallinns centrum till Pizzeria Attimo. Pizzans trumfkort är en äkta vedeldad ugn. Denna bidrar till att skalet snabbt blir knaprigt utan

att torka. Priserna är lägre än i centrum av Tallinn och ligger på 45–100 EEK (30–60 SEK). Tycker man om tjockare deg erbjuds så kallade Americana-varianter.

✓ Pizza på bio

Coca-Cola Plaza är en av Tallinns populäraste biografkomplex. Här hittar man pizzeria Basilik, trevligt och ungdomligt. Priserna är

Fritidskläder från Skandinavien

No Problem Sportswear

DERBY OF SWEDEN

MarinAlpin

- fritidskläder
- seglar- och sportkläder
- tröjor, skjortor
- mössor, huvudbonader

Aio-gatan 3, Tallinn, UJU-Paasaz Shopping Center. Öppet Må-Lö 10-20, Sö 10-17, tfn. +372 6 271 221.

NY AFFÄR I TALLINN

BIRKENSTOCK

Stort urval olika sandaler för arbetet eller fritiden! Bästa anatomiska design!

549 EEK
(35,10 EUR)

Har du hallux valgus (sned stortå), problem med knän, hæl eller rygg... Du får hjälp genom ortopedisk stödsula! Stöd för längs- och tvärgående fotvalv. Inlägg i olika skor.

539 EEK
(34,46 EUR)

Papillio collection

Fördelaktiga hälsoprodukter!

Badmössor
Pris från 179 EEK (n.11 EUR)

Täskydd
Pris från 79 EEK (5 EUR)

HARTJES

Hartjes lågskor.

Pris från 1199 EEK
(76EUR)

- Bästa skinn, urtagbara innersulor.
- Även produkter med bred läst.

Tervisekaubad

Tallinn, Lootsi 7 Norde Centrum mitt emot Rimis kassor, intill Tallinks D-terminal - tfn. (+372) 669 8866 - Öppet dagligen 10-20

Tallinn

✓Var hittar man?

✓ **Mack Bar-B-Que**, Tartu-vägen 63 (Kartkod B3) och Rocca al Mare Centrum, Paldiski-vägen 102.

✓ **Vapiano**, Foorum Centrum, Hobujaama 10 och Solaris Centrum, Estonia-boulevarden 9. Kartkod B2.

✓ **Al Sole**, Viru 8. Kartkod, Gamla stan H2.

✓ **Kotipizza**, Metro Plaza, Viru-platsen 2 (Kartkod B2), Viimsi Shopping Centrum, Randvere-vägen 6 och Rocca al Mare Centrum, Paldiski-vägen 102.

✓ **Controvento**, Vene-gatan 12 (mitt i Katarina-gången). Kartkod Gamla Stan G3.

✓ **Attimo**, Peterburi-vägen 49.

✓ **Basilik**, Hobujaama 5. Kartkod B5.

restaurang

Ytterligare pizzerior i Tallinn:

Fellini

Fellini ligger på rådhusorget, prisklassen är 140–225 EEK (85–135 SEK), dvs något högre än på flertalet ställen, men Fellini är också en restaurang med högre kvalitet. Tala om gourmetpizzor!

Kinga 1, Rådhusorget. Kartkod Gamla stan H1.

Peetri Pizza

Peetri Pizza är Estlands egen pizzakedja med ett tiotal outlets i Tallinn och ytterligare lika många

runt om i landet. Man erbjuder stora såväl som små pizzor, traditionella och Americana till 54–89 EEK (33–90 SEK).

Finns på bland annat Mereboulevarden 6 och Liivalaia-gatan 40. Kartkod A2 och B3.

Amarillo

Amarillo på Sokos Hotell Viru är texmexinspirerad. Prova en carne med massor av kött eller en pollo, dvs kyckling, för 149 EEK (90 SEK). Amarillo välkomnar all-

tid barn och hela familjen!

Viru platsen 4, Sokos Hotell Viru. Kartkod B2.

Pizza Americana

Pizza Americana är en av Tallinns äldsta pizzerior och fortfarande lika populär som vid invigningen. Meny är omfattande. Priserna ligger kring 75–180 EEK (ca 50–110 SEK). Vinurvalet är omfattande.

Müürivahe 2. Kartkod: Gamla stan J1.

Hur allt fick sin början?

Enligt legenden har pizzen sitt ursprung i södra Italien där den ätits sedan århundraden före vår tideräkning. Världens första pizzeria Antica Pizzeria Port'Alba öppnade i Neapel 1830 och är verksam än idag!

Med den italienska flaggan på tallriken

Raffaele Esposito, bagare och restauratör från Italien, lagade 1889 den typ av pizza som idag allmänt är känd i samband med ett kungabesök. Esposito smaksatte pizzen med basilika, ost och tomat, det vill säga i den italienska flaggans färger. Pizzen döptes till Margherita efter drottningen och är känd än idag!

FOTO: DELFI

rimliga, 85–115 EEK (50–70 SEK). Varför inte testa mexikanskinspirerade pizzor med en Sol-öl till 85 EEK (ca 50 SEK)? Till de populärare pizzorna hör New York med parmaskinka. En pizza med skinna och ananas för barn går på 55 EEK (35 SEK). ■

NYHET! VÄVARAS FINNS NU I NORDE CENTRUM!

Nya varor!

VÄVARAS

Textilfärger

LIN! Lintyger!

- gardiner
- borddukar
- handdukar
- lakan
- örngott
- morgonrockar
- och mycket annat...

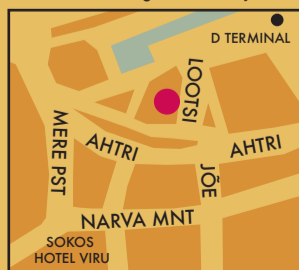

Lootsi 7, Tallinn, nära D-terminalen.

BIJOUTERIE! VACKRA SMYCKEN!

Mycket stort urval till mycket bra priser

Med den här

RABATTKUPONG
kupongen får du 10% extrarabatt. En kupong per köp.

Helena skönhetssalong

Sadamarket bottenvåningen, Sadama 6/8,
tfn. +372 6 614 685. Öppet 8–19

Sadamarket tredje våningen, Sadama 6/8,
tfn. +372 6 614 666. Öppet 9–17

City Hotel Portus, Uus-Sadama 23,
mitt emot hamnes D-terminal,
tfn. +372 56 290 016

Alla skönhetsjänster.
Försäljning av Wella produkter.
Kosmetolog - Massage - Konstnaglar
e-mail: helena.ilusalong@mail.ee

Centrum för främjande av
Estniskt handarbete
Kodukäsitöö OÜ
tfn. +372 6 604 772
www.folkart.ee

Många olika produkter för alla smaker!

**Hemslöjdsutställning i
Estniska Hemslöjdsförbundets
Hus, Pikk 22, Tallinn**

Hantverkscentrum, Pikk tn.15
Hantverkshuset, Pikk tn.22
försäljning, utställningar, arbetsrummen
Viru Centret, Viru väljak 4/6

Estland på tre dagar

Dag 1

Sevärdheter: Gamla stan i Tallinn med Domberget, parlamentet och domkyrkan. Beundra tornet Långe Hermann och den imponerande borgväggen.

Shopping: Gå till Meistrite Hoov (mästarnas gård) på Vene-gatan mitt i gamla stan. Du hittar en uppsjö av genuint hantverk.

Kyrka: Domkyrkan. Svenska adelsfanor

och Gustav Vasas systems grav.

Lunch: Välj bland det stora antalet restauranger och pubar på och kring rådhuset. Glöm inte olika länders kök med stor bredd på menyer.

Slappna av: Det nyrenoverade Frihetstorget (Vabaduse väljak) mitt i stan har blivit ett av Tallinns populäraste stråk!

Museum: Tallinns Konsthall (Kunstihoone)

vid Frihetstorget (Vabaduse väljak) har nyss fyllt 75. En bit in i april kan du beundra det bästa av estniskt måleri.

Middag: Cross-cooking och fusion är numera självklarheter i Tallinn. Ta god tid på dig.

Förlustelser: Välj bland april månads evenemang. Operasäsongen går för högvarv och klassikerna är många så som Rigoletto och Tosca i april.

Dag 2

Sevärdheter: Tag hop-on-hop-off bussen och lär dig om livet i Tallinn, igår, idag och i morgon. Skönt att sitta på buss i vårvinterkylan. Det finns tre linjer att välja mellan.

Museum: Estlands imponerande konstmuseum Kumu inviger i april utställningen *Den sovjetiska kvinnan* i estnisk konst, konst som var påtvingad och ideologiserad.

Kyrka: Tallinn har även en synagoga, vare sig långt från hamnens D-terminal eller centrum. Här öppnar sig en annan värld.

Lunch: På Kumu finns en inbjudande restaurang, likaså i det magnifika Kadrioru-slottet intill.

Slappna av: Estlands välkända kurtradition finns numera i lättvariant som day-spa. Störst i centrum är Kalev Spa med simhall

och äventyrsbad.

Shopping: Upptäck äkta estniskt hantverk,

trendigt och annorlunda. Följ Tallinn Design Map från turistbyrån och du hittar de rätta affärerna.

Middag: Bjud ditt sällskap på någon av Tallinns utmärkta gourmetrestauranger. Det finns ett tiotal som tillfredsställer de högsta anspråken.

Förlustelser: Kulturevenemangen avlöser varandra. Rock, pop, klassiskt, idrott.

Dag 3

Sevärdheter: Idag åker vi till universitetsstaden Tartu. Bussarna är bekväma, turtätheten hög och resan tar drygt två timmar.

Museum: I universitetets huvudbyggnad kan man lära sig om antikens och Roms konst genom gipsavjutingar.

Kyrka: Den återupbyggda Jaani-kyrkan mitt i stan imponerar med sina terrakot-

tafigurer. Här ges konserter med tid till kontemplation.

Lunch: Universitetscaféet intill universitetets huvudbyggnad är ett måste. Här har det argumenterats och filosoferats sedan urminnes tider. Maten är god, stämningen härligt akademisk.

Slappna av: Låt dig fascineras av teknikens underverk på Ahhaa-Centrum med fyrdi-

mensionell bio, allt på stora shoppingcentrat Lõunakeskus.

Shopping: I saluhallen (Turuhoone) säljer gummor inlagd saltgurka, marinerad svamp och rökt skinka. Det är som förr! Ett genuint folkliv utspelar sig. Tvärs över gatan ligger moderna shoppingarkader.

Middag: Tartu erbjuder idag en uppsjö av matställen, trendiga caféer på råd-

huset, den rustikala krutkällaren eller eleganta Volga. I Krutkällaren/Püssirohukelder flödar ölen, det är bokstavligen högt i tak.

Förlustelser: Jazz, rock, pop eller klassiskt. Slink in på en studentpub eller gå på Vanemuine-teatern med hela dess bredd av opera, operett och balett. Utländska gästspel är vanliga.

Osynlig tandställning

TEXT: MIKKO SAVIKKO, FOTO: TBG ARKIV

Numera finns osynliga tandställningar som alla kan bära. Åldern spelar ingen roll.

Kaarli Tandpoliklinik/Kaarli Hambapoliklinik har introducerat ett nytt tandställningssystem, det så kallade Incognito-systemet. Tandställningarna appliceras bakom tänderna och syns därför inte. Förvisso finns det människor som tror sig återuppleva sin ungdom genom att bära synlig tandställning. Det stora flertalet föredrar

säkert den osynliga varianten.

Incognito-tandställningen får sitta på plats ett till två år, allt beroende på omfattningen av tandregleringen. Som patient besöker man tandläkaren i genomsnitt en gång per månad. I allmänhet är behandlingstiden kortare ju yngre man är.

Incognito-systemet är ny behandlingsmetod, den är dock dyrare och går på cirka 30 000

EEK, dvs cirka 18 000 SEK. Priserna i Estland är dock fördelaktigare än i Sverige.

Estland har en gedigen medicinsk tradition med mycket hög kvalitet på läkare, tandläkare och annan sjukvårdspersonal. Detta gäller även för Kaarli-kliniken som har över 100 anställda. Man bjuder på ett mycket brett register av tandvårdstjänster med allt från munhygien till käkkirurgi. ■

✓ **Var hittar man dem?**

✓ **Kaarli Tandpoliklinik/Kaarli Hambapoliklinik, Toompuiestee 4, Tallinn. Kartkod B1.**

TALLINN
hotels

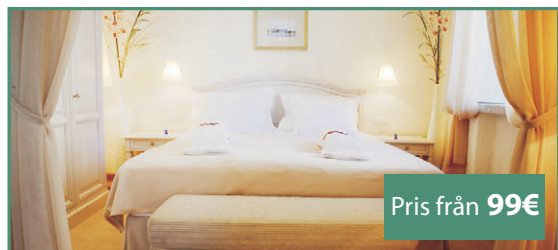
Var kung över dina val!

Bokning och information tfn. +372 6 806 604
tallinnhotels@tallinnhotels.ee

SAVOY BOUTIQUE
HOTEL

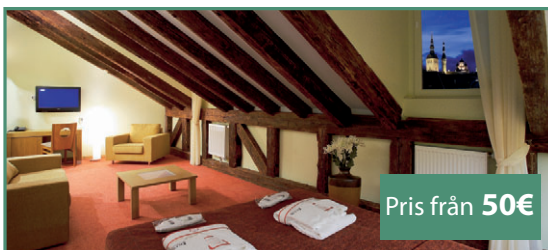
BERN
HOTEL

CITY HOTEL
PORTUS

Pris från 99€

En aning lyx!
Utmärkt läge i gamla stan i Tallinn!
www.savoyhotel.ee

Pris från 50€

Schweizisk gästfrihet i gamla stan i Tallinn!
www.bern.ee

Pris från 29€

Bästa förhållande mellan pris och kvalitet i centrala Tallinn!
www.portus.ee

www.tallinnhotels.ee

? Möt våren i Tallinn

Vinterdvalan är över, vårsolen tittar fram och ser man sig omkring kan man skymta sommarens favorit - uteserveringen!

TEXT OCH FOTO: TOMAS ALEXANDERSSON

✓Emma Ivarsson, Offerdal:

Jag är inte direkt euforisk över vårens ankomst, men jag tycker om att vistas ute. Jag har spatserat runt i gamla staden i Tallinn, det är mycket vackert här! Ett tips på något att göra är att spana in alla de små antikvariater på smågator och i gränder i gamla stan. Där hittar man gamla uniformer, vapen och annat spännande, detta oavsett årstid. Sist men inte minst ska man passa på att äta, Tallinn har god öl och otroligt god mat.

✓Emma Lustig, Sandviken:

Jag har bott i Tallinn, stan är bra på många sätt, framför allt gillar jag utelivet. Det är livat och man kan träffa roliga människor från hela världen. Gillar man charter, och allt vad det innebär, ska man bege sig till barerna Nimeta eller Nimega. Jag gillar sport och pubar, då passar även Hell Hunt och Molly Malone's. Det som är bra med våren är att allt fler lockas till Tallinn och man kan träffa ännu mera folk. Många hänger utanför barerna och det roligaste som finns är att prata och lära känna nya personer.

✓George Randerson, London:

Jag är i Tallinn för första gången och via Couchsurfing, en form av backpacking, för utbyte av bostäder för resenärer. Man erbjuds att övernatta hos folk som man inte känner och man erbjuder detsamma hemma. Min värd visade mig Tallinn och jag är helt fascinerad. Personer här är otroligt vänliga och jag känner mig välkommen. Caféerna är toppen så som Chocolaterie, och de underjordiska tunn-

larna i gamla stan. Man kan ta sig dit genom Kiek in de Kõk-museet. Jag kommer definitivt att besöka Tallinn igen.

✓Kaj Timmusk, Uppsala-Tartu:

Just på våren vaknar allt till liv. Även om Tallinn är vackert på vintern så finns det så mycket mer att göra vår och sommar. Varför inte ta en promenad eller picknick i Kadriorgparken? Flera affärer i gamla staden, som är stängda på vintern, öppnar åter. Parkhäng med vänner är alltid skönt, och det finns gott om parker i Tallinn. Våren gör att man kan börja sitta på uteserveringar. Hell Hunt, Levist väljas och Von Krahl, den sista brukar ha bra clubevent, är bra barer.

person

Pontus Lidberg på Vanemuine-teatern i Tartu

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: VANEMUINE-TEATERN

Pontus Lidberg, dansare, koreograf och regissör med världsnamn, hade nyligen premiär på Vanemuine-teatern i Tartu med sin uppsättning av baletten Petrusjkas eftermiddag.

balettens två akter framförs musik från Igor Stravinskijs Petrusjka, Claude Debussys Faunens eftermiddag och Maurice Ravels Shéhérazhade.

Hur kom du i kontakt med Vanemuine och Estland?

Vanemuine tog kontakt med mig på rekommendation. Jag blev först inbjuden att dansa själv på en galaföreställning 2008, varefter tanken att skapa något för tea-

Vilket betyg ger du Vanemuine-teaterns trupp?

Betyg hör kanske mer utbildning till. Varje produktion är ju olika, alla faller kanske inte mig personligt i smaken, medan andra gör det. Vanemuine har några dansare av absolut världsklass samt en konstnärligt driven balettchef med förmåga att se framåt och utanför ramarna. Det är mycket värt.

den bästa är för länge sedan föråldrad. Visst finns det fortfarande fantastiska och fantastiskt välutbildade ryska dansare, även på Vanemuine. Men sedan länge hittar man välutbildade dansare från världens alla hörn. Inte minst från USA och Asien.

Hur skiljer sig arbetet på Vanemuine från världsscenerna?

Inte så mycket. Man tampas med

tern växte fram. Jag hann innan dess framföra ytterligare ett eget verk i samband med 70-årsdagen av Vanemuine-teaterns balett i augusti 2009.

Tim Rice har satt upp Evita och lovordat Tartu, Du sätter upp Petrusjkas eftermiddag, andra kända namn har varit på plats. Vad är specifikt för Vanemuine som ju trots allt ligger i periferin?

Det är ett traditionellt operahus med både teater, opera, orkester och dansensemble samt kostym och dekorateljéer. Det är anmärkningsvärt och inspirerande att en relativt liten stad som Tartu har en så levande och stor teater!

Hur gick premiären?

Bra! Ett par stycken oförutsedda händelser, så som ofta sker på en premiär (dvs sådant som aldrig skett på en repetition).

Baletten är en mix av dansare från olika kulturer, hur kommer detta till godo?

Det är bara positivt. Dansarna pratar engelska med varandra oavsett modersmål. Olika människor med olika ursprung berikar varandra med olika erfarenheter!

Hur ser du på de estniska dansarnas utbildning/skola? Har de det bästa av den ryska skolan?

Synen på den ryska skolan som

samma svårigheter och utmaningar världen över.

Vad är det bästa med Estland?

Som svensk känner man sig väldigt välkommen. Trevliga människor och bra mejeriprodukter (kohupiim är en favorit). ■

✓ Petrusjkas eftermiddag ges den 8 och 16 april samt den 5 maj. Biljetter och info: www.vanemuine.ee Tartu: www.tartu.ee

Estonian Air flyger direkt från Arlanda till Tartu, måndag, torsdag, fredag och söndag, www.estonian-air.ee.

Hjälp till självhjälp

Fotobutiker:

- Coca-Cola Plaza bio Fotoautomat, Hobujaama 5 (bakom postkontoret)
- Fotoluks, Vana-Viru 3

✓Pass

Om du förlorat ditt pass kan Sveriges ambassad i Tallinn utfärda ett provisoriskt pass. För detta krävs 3 passfoton och identitetshandling, eller en annan person t. ex. medresenär, vän, som kan identifiera dig och sig. Foton kan tas i fotobutiker på bl. a. följande ställen: Ett provisoriskt pass kostar 1140 SEK (cirka 1900 EEK) och betalas kontant i lokal valuta. Efter arbetstid tillkommer en extra avgift motsvarande 200 SEK för varje påbörjad timme.

✓Vad innebär Schengen?

Estland ingår i likhet med Sverige i det så kallade Schengenområdet. Detta innebär att det inte längre finns någon gränskontroll till lands, sjöss eller på flygplatser. Men man måste alltid ha med sig resehandling (pass eller nationellt ID-kort) som visar medborgarskap. Vid kontroll, som kan förekomma från myndighetshåll och som alltid sker vid incheckning på flygplatser, måste någon av dessa två handlingar kunna uppvisas. ID-handlingar som banklegitimation, körkort etc gäller inte då de inte informerar om medborgarskap.

✓Pengar

Pengar kan tas ut från bankomat med svenska bankkort som Visa, Mastercard samt Maestro. Överföring från Sverige sker snabbast och smidigast genom Western Union, tfn. Sverige 020-741 742. Pengarna kan hämtas ut på de flesta postkontor i Estland. Tallinns huvudpostkontor ligger på Narva maantee 1, tfn. +372 6 257 250, öppettider: må-tö 8-18, fr 8-17, lö 9-17. Sö stängt.

Centrala polisstationen i Tallinn: (Kesklinna politseiosakond)

✓Kolde pst 65, 10321 Tallinn
Tfn. +362 6 125 400

Larmtelefoner:

Polis 110 Räddningstjänst 112

✓Bilhandlingar

För att föra in ett fordon (inklusive släp- och husvagn) till Estland krävs fullständigt registreringsbevis i originalhandling.

✓Stöld

Har du blivit utsatt för stöld skall du snarast göra en polisanmälan. Försäkringsbolagen kräver en sådan. Anmälan görs enklast hos hamnpolisen eller på närmaste polisstation.

✓Sveriges ambassad

Pikk 28, 15055 Tallinn. Tfn. +372 6 405 600, www.sweden.ee
Kansliet öppet må- fr 09.00 - 12.00, telefontid må - fr 09.00 - 12.30 och 13.30 - 17.00. Vid brådskande ärenden nås jourhavande tjänsteman under helger.

Danmarks Ambassade

Wismari 5
15047 Tallinn
Tfn. +372 6 306 400
tllamb@um.dk
Telefon- og åbningstid: Mandag-fredag 10.00-16.00

Kgl norsk ambassade

Harju 6
15054 Tallinn
Tfn. +372 6 271 000
emb.tallinn@mfa.no

Åpningstid Ambassaden:
Mandag-fredag 9.00-16.00
Konsulære saker: Mandag, onsdag, fredag 9.00-16.00

✓Svenska S:t Mikael församlingen

Församlingen tillhör Estlands evangelisk-luterska kyrka, men dess arbetspråk är svenska. Församlingen har omkring 200 medlemmar, de flesta är estlandssvenskar och deras ättlingar. Svenska S:t Mikael församlingen strävar till att vara en mötesplats för såväl tillfälliga besökare som bofasta svenskspråkiga i Tallinn med omnejd. Gudstjänst firas varje söndag kl 12, varefter alla närvarande inbjuds till kyrkkaffe i församlingssalen. Kansliet är öppet tisdag till fredag 11-14.

Gudstjänster: På svenska, varje söndag kl 12
På estniska, varje onsdag kl 18
På finska, varje söndag kl 10
På tyska, andra och fjärde söndagen varje månad kl 15

VÄGVERKET INFORMERAR ANGÅENDE KÖRKORT

✓Fotot till körkortet skall vara avbildat RAKT FRAMIFRÅN och bakgrunden ska vara LJUS (om håret är mycket ljust får bakgrunden vara ljusgrå så att det blir kontrast mellan håret och bakgrunden).

- Stöd det fortsatta arbetet med renoveringen av kyrkan och församlingens utrymmen genom. Stiftelsen S:t Mikael i Tallinn Kyrkofond. Svenskt postgiro nr 649 27 05-6

Kontaktuppgifter:

✓Svenska S:t Mikael församlingen,
Rüütli 9, 10130 Tallinn, Estland
Tfn./fax +372 644 1938
E-post: rootsi-mihkli@eek.ee
www.stmikael.ee

Kunskap och skojig vetenskap

TEXT: TIMO HUTTUNEN, FOTO: KRISTI REIMETS

Det finns över trettio museer i Tallinn, dvs något för alla och envar.

Ett antal av dessa är ägnade naturvetenskaper. Låter det tråkigt? Men låt oss titta in! Det är ställen där man alltid lär sig något nytt och där man själv kan ta del.

Glöm dock ej att flertalet museer håller stängt måndagar och tisdagar. Besökare som köpt Tallinn Card kommer in gratis på de flesta ställena. ■

Tallinns Naturvetenskapliga Museum

✓Vetenskapscentret Ahhaa

Vabaduse väljak 9. Kartkod Gamla stan J1. Stället för hela familjen om man vill upptäcka vetenskapens magi.

✓Energins Upptäcktscentrum/Energia Avastuskeskus

Põhja pst 29. Kartkod A2. Testa allt det du vill veta om fysikens regelverk och elektricitetens mysterium i detta gamla kraftverk

✓Estlands Naturmuseum/Eesti Loodusmuseum

Lai 29a. Kartkod Gamla stan G1. Här kan du se den största fisken som någonsin fångats i Östersjön - en 2,9 meter lång stor från Atlanten.

✓Estlands Hälsovårdsmuseum/Eesti Tervishoiu Muuseum

Lai 28/30. Kartkod Gamla stan G1. Museet vänder sig till bland annat barn och vuxna. Bekanta dig interaktivt med människokroppen, dess anatomi och organ.

Ett vetenskapscentrum där du kan vara aktiv

TEXT: TIMO HUTTUNEN, FOTO: KRISTI REIMETS

I närheten av Tallinns hamn ligger Energins Upptäcktscentrum. Ett hus fyllt av energi och fysikens under.

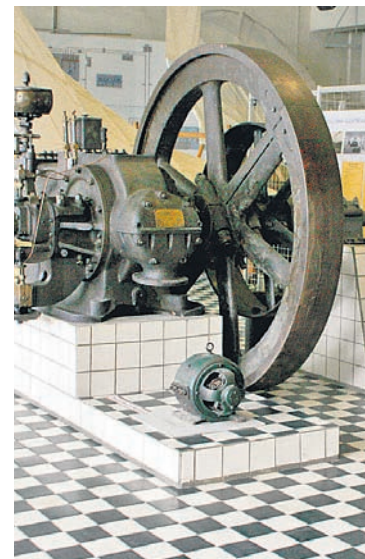
Man vänder sig till hela familjen och man får som besökare aktivt ta del av verksamheten, allt med syfte att ha skoj och att lära sig. Man bekantar sig även med historia. Byggnaden från 1912 var ursprungligen ett kraftverk och man har bevarat en del av den ursprungliga inredningen och maskinerna.

Energins Upptäcktscentrum ligger inrymt på tre våningsplan. Första våningen består av en stor hall med utrustningar för el, mekanik och robotar, samt

olika testutrustningar. I källaren kan man bekanta sig med optikens magi och på ytterligare en våning förleds man av ljus och klanger.

Sammanlagt exponeras 160 högst skilda interaktiva instrument, verktyg och maskiner. All detta gör att till och med de som tycker att fysik verkar tråkigt blir frälsta. Mottot för Energins Upptäcktscentrum är "Upplev själv". Stället är utmärkt för barn och ungdomar. ■

Biljettpris: 40 EEK (24 SEK), familjebiljett 110 EEK (65 SEK).

Nya färjor till öarna

TEXT: TOOMAS KÄBIN, FOTO: DELFI.EE

Rederiet SLK som upprätthåller trafik mellan öarna och fastlandet har tagit i bruk en ny färja.

Den splittriga färjan Muhumaa skall trafikera sträckan Rohuküla-Heltermaa. Muhumaa byggdes av BLRT Fiskerstrand i Norge.

Muhumaa kommer under året att få ytterligare två systerfartyg av liknande slag. De tre fartygen är specialbeställda för estniska förhållanden och ersätter bland

annat nuvarande Scania och Oefelia som tidigare gick i linjefart mellan Limhamn och Dragör.

Muhumaa har rymliga passagerarutrymmen, med bistro, bar och shop. Soldäck lockar på sommaren. Det finns två bildäck för 160 fordon. Fartyget tar 600 passagerare, det är 97,8 meter långt och 18,5 meter brett. Överfartsiden mellan fastlandet och Dagö är

75 minuter, 15 minuter mindre än med nuvarande fartyg.

SLK grundades 1992, linjetrafik bedrivs från fastlandet till Ösel och Dagö samt mellan de båda öarna. Rederiet ger sysselsättning åt 250 personer. ■

✓ Råd till resenärer:

✓ Det är tillrådligt att boka plats för fordon speciellt sommardag och helger. SLK www.laevakompanii.ee

Det finns dagliga bussförbindelser mellan Tallinn och Kärdla (185 EEK) på Dagö och Kuressaare (225 EEK) på Ösel. Restid drygt fyra timmar till båda orterna. Bussbiljetter bokas via www.bussireisid.ee.

✓ Estonian Air flyger mellan Tallinn och Kuressaare (252 EEK), www.estonian-air.ee och Avies mellan Tallinn och Kärdla, www.avies.ee (EEK 310) på Dagö.

Gränskontrollen återinförs temporärt i samband med Nato-mötet i april

Resenärer till Estland får räkna med skärpt gränskontroll under perioden 17-23 april i samband med ett Nato-möte den 22-23 april.

Under mötet samlas bland annat organisationens utrikesministrar. De temporära åtgärderna kostar staten cirka 800 000 SEK. De totala kostnaderna för säkerheten under konferensen löper på hela 50 miljoner SEK.

I fokus för mötet står diskussioner kring Natos framtida

strategi. Mötet är ett av de viktigaste som hållits i Estland. Estlands utrikesministerium står för värdskapet. Mötet leds av Natos generalsekreterare Anders Fogh Rasmussen.

Även Sveriges utrikesminister Carl Bildt kommer till Tallinn trots att Sverige inte är Nato-medlem.

Den 21-23 april arrangerar Estonian International Centre for Defence Studies sin årliga konferens som tillägnas Estlands tidigare president och store statsman Lenart Meri. Temat är *Tomorrow's NATO - Stronger Values and Stronger Capabilities*. ■

Ekonominytt

✓ Estlands finanser goda

Chefen för The Centre of European Policy Studies Daniel Gros säger att Estlands finansposition är ytterst stark, varför landet är välkommet in i eurozonen.

✓ Eurofeber

Det föreligger ännu ingen formell bekräftelse från EU att euron kan introduceras i Estland den 1 januari 2011. Förväntningarna är dock höga och arbetet för en övergång pågår för fullt. Bland annat kommer under året en mjukintroduktion att ske inom handeln genom att belopp på kassakvitton kommer att anges i EEK och euro. Estlands Handelskammare genomför en kampanj gentemot handeln med syfte att undvika oskäliga prishöjningar i samband med övergången. Euroinförandet innebär samtidigt att ett mycket stort antal lagar och förordningar i Estland måste ändras. Euron ses inte som ett undermedel för den ekonomiska utvecklingen, däremot som ett stabiliseringsmoment samt som en ytterligare integration i den europeiska gemenskapen.

✓ Börsmäklare optimistiska

Enligt affärstidningen Äripäev ser de största privata börsmäklarna på Tallinnbörsen positivt på den ekonomiska utvecklingen 2010. Flertalet tror på en reell BNP-tillväxt. Vidare noteras att fastighetspriserna börjat stiga samt att de viktigaste ekonomiska indikatorerna går i rätt riktning.

✓ Eesti Energia får pris

Estlands statliga energibolag Eesti Energia fick genom sin energikampanj första pris vid Estlands årliga reklam-Oscar Guldägget. Juryn säger i sin motivering att Eesti Energias satsning på grön energi är den enda lösningen för framtiden.

✓ Kompetens inom datasäkerhet

Estlands försvarsminister Jaak

Aviksoo sade vid ett tal på det anrika Stanford-universitetet i USA att Estlands kunskaper inom datasäkerhet och datakrig utgör ett unikt kapital för landet. Kunskaperna omsätts bland annat på Natos kompetenscentrum i Tallinn som upprättades efter 2007 års massiva ryska intrång i estniska datasystem. Syftet var att slå ut dessa, händelsen kom att betecknas som världens första datakrig.

✓ Digitaliserad posthantering

Eesti Post arbetar i riktning mot ett papperslöst hanteringssystem och en fullständig övergång till digitaliserad hantering med scanning. Som testfall samarbetar man med stadsförvaltningen i Kuressaare. Eesti Post har under senare tid sneglat mot Lettland och Litauen.

✓ Riskanalys för Estland

Enligt Estlands utrikesminister Urmas Paet utgör inte längre ett väpnat angrepp mot Estland den största säkerhetsrisken. Man måste numera även analysera faktorer som dataangrepp och energisäkerhet. Dessutom är det viktigt att vidta åtgärder för att uppmärksamma korruption (även om detta är litet problem för landet), att bygga ut infrastrukturen, att satsa på klimatanalyser och medborgarsamhälle och hälsovård. Bland den senaste åtgärden nämns speciellt HIV-problematiken. Estland ligger i toppen bland antalet HIV-positiva per capita i Europa.

✓ Miljöaktivister mot kärnkraft

Av och till talas det om byggande av ett kärnkraftverk i Estland. En tänkbar plats kunde vara Stora eller Lilla Rägö utanför Paldiski i västra Estland. Estlands miljöaktivister hoppas nu på att strängare miljöföreskrifter skall tillämpas för öarna vilket i så fall skulle försvåra eventuellt kärnkraftsbygge.

Shoppingtips - nyskapande estnisk design

TEXT: TOMAS ALEXANDERSSON, FOTO: TBG ARKIV

Projektet Gong började med att designa sneakers med etnoinspirerade mönster, mönster som representerade olika delar av Estland. Idén bakom projektet var att väcka liv i estnisk folkhistoria genom att använda traditionella mönster på ett nyskapande sätt.

Skorna har gjort stor succé och idag designar man kläder, leksaker och massor av inredningsartiklar. Det mesta går i färgkombinationer med inspiration från estniska

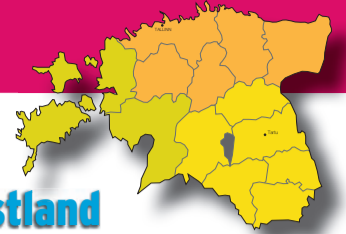
socknar - Jüri, Jöhvi, Muhi och Viru-Nigula.

Produkterna är av 100 procent bomull och tygerna är vävda och sydda i Estland. 2009 vann projektet Gong Swedish Business Award under titeln Innovator of the Year. Bakom utmärkelsen låg Sveriges Exportråd och Sveriges ambassad i Tallinn.

Produkterna kan köpas online på www.rahvusmeened.ee och ett urval finns även på Tallinns postkontor och på Estlands Konstmuseum, Kumu. ■

nyh när var hur

Diverse information

Estland

GEOGRAFISKT LÄGE SAMT NATUR
Yta: 45 277 km²

Längd öst-väst: 350 km

Längd norr-söder: 240 km

Skog: 48% av totalytan

Öar: 1521 (största ön Ösel eller

Saaremaa på svenska, 2 922 km²)

Sjöar: 1 200 (största sjön är Peipsi, 3 555 km², varav 1 529 km² tillhör Estland)

Största berget: Suur Munamägi, 318 m

Längsta floden: Pärnu jõgi 144 km

TID

GMT +2, eller 1 timme före Sverige

SPRÅK

Officiellt språk är estniska
Tillhör finsk-ugriska språkgruppen
Många ester talar även engelska, gäller speciellt servicepersonal.

PENGAR

Valutan heter **Eesti kroon**
Förkortning - **EEK**
I omlopp sedan 20.06.1992
Sedelvalörer 5, 10, 25, 50, 100 och 500 kroon. 1 och 5 kroon finns även som mynt. 1 kroon = hundra sent.
Växlingskursen i förhållande till svenska kronan, 1 SEK =1,41 EEK. Eesti kroon är bundet till euron genom kursen 1 EUR =15,65 EEK

BEFOLKNING

1 370 500 (enligt 2000 års folkräkning)
ester - 67,9%
ryssar - 25,6%
ukrainare - 2,1%
övriga - 4,4 %

TRO

Luthersk, Ortodox

Palun	Var så god
Aitäh, tänan	Tack
Palun vabandust	Förlåt, ursäkta
Tere, tervist	Goddag, hej
Tere hommikust	God morgon
Tere päevast	God dag
Tere õhtust	God kväll
Head ööd	God natt
Nägemist, head aega	Hej då, adjö
Kõike head, kõike paremat	Allt gott
Head reisi	Trevlig resa
Jätku leiba, head isu	Smaklig måltid
Terviseks	Skål
Kui palju see maksab?	Vad kostar det?
Kas teil on?	Har ni?

Kus on?	Var ligger.....?
Mis see on?	Vad är det?
Mida see tähendab?	Vad betyder det?
Kuidas elad/elate?	Hur mår Du/Ni?
Kuidas käsi käib, kuidas läheb?	Hur mår Du/Ni?
Pole viga	Bra/OK
Rõõm teid näha, meeldiv kohtuda	Trevligt att råkas/att ses
Oli meeldiv kohtuda	Det var trevligt att träffas
Oli meeldiv tutvuda	Det var trevligt att lära känna varann
Palju kell on?	Vad är klockan?
Mina ei oska eesti /vene keelt	Jag talar inte estniska/ryska
Kas te räägite rootsi keelt?	Talar ni svenska?
inglise/soome/saksa keelt?	engelska/finska/tyska?

LARMNUMMER

Polis 110
SOS alarm 112
Brandkåren 112
Ambulans 112
Larmnummer är gratis att ringa till.

ATT RINGA

Till, från och inom Estland
För samtal med mobiltelefon från Estland till Sverige, slå landsnumret +46, därefter det lokala riktnumret utan nolla. För ett samtal, t ex till Stockholm: +46 8 555 555 eller till en mobiltelefon +46 70 555 5555.

För samtal till en estnisk telefon från en Sverige, slå landsnumret +372 och därefter abonnentnumret. T ex samtal till Tallinn, +372 6 555 555 eller till en estnisk mobiltelefon +372 56 555 555.

TRAFIK

I tätorter är hastighetsbegränsningen vanligtvis 50 km/h, men det förekommer sträckor med 40 km/h samt 30 km/h. Landsväghastigheten är 90 km/h, om inget annat angivits.

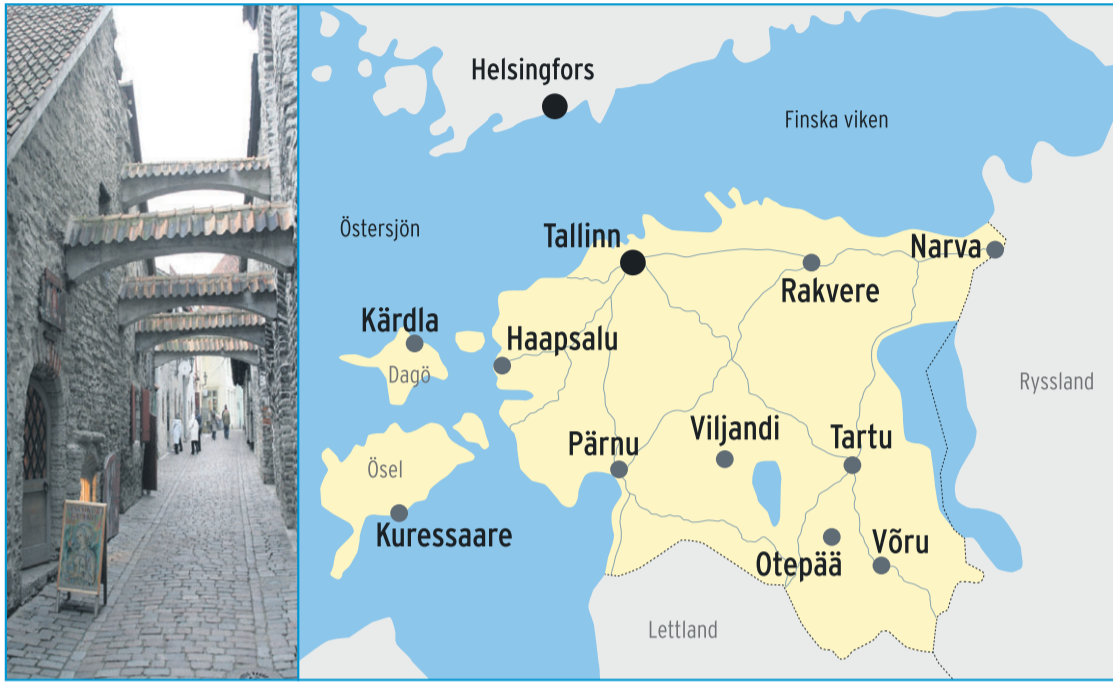
Biljusen skall vara tända dygnet runt, såväl i tätorter som på landsväg.

Promillegränsen i Estland är 0. Bilbälte är obligatoriskt såväl fram som bak. Det är tillåtet att stanna vid väggkanten, om vägmärken inte anger annat. I större tätorter är parkering vanligtvis avgiftsbelagd, parkeringsbiljetter finns att köpa i kiosker eller parkeringsautomater. I Tallinn är de första 15 minuterna gratis, men då måste tiden för parkeringsstart framgå genom parkeringsklocka eller vanlig papperslapp.

I Tallinns Gamla Stad är parkering avgiftsbelagd dygnet runt.

KREDITKORT, BANKOMATER, RESECHECKAR

De vanligaste kreditkortet accepteras i de flesta affärer och restauranger i Estland. De flesta banker och bankomater accepterar Visa, Mastercard, Diner's Club och Maestrokort. Resecheckar används sällan och är lättast att lösa in på banker.

nyh när var hur

fartyg / flyg 04/2010

Fartygens tidtabeller

Stockholm - Tallinn

Dagligen
Avgång Stockholm 17.45
Ankomst Tallinn 10.00

Tallinn - Stockholm

Dagligen
Avgång Tallinn 18.00
Ankomst Stockholm 10.00

Fartyg:
Victoria och Baltic Queen
Fartygen anlöper Mariehamn i båda riktningarna

Tallinn:
Tallinn Reisisadam (passagerarhamnen)
D-terminal, bokning tfn. +372 6 409 808.

Stockholm:
Värtahamnen, bokning tfn. +46 8 22 21 40.
M/S Victorias avgångar.

■ Alla tider är lokala

Kapellskär - Paldiski

Dagligen
Från Kapellskär 10.15
Till Paldiski 21.15

Paldiski - Kapellskär

Dagligen
Från Paldiski 00.15
Till Kapellskär 9.15

Tidtabell MS Via Mare
Dagligen i båda riktningarna

Reguljär godstrafik upprätthålls med ro-ro fartygen MS Via Mare. Fartygen befördrar även passagerare men i begränsat antal.

AS Baltic Scandinavian Lines.
Tfn. + 372 666 1679
E-mail: info@bsl.ee
www.bsl.ee

Resa med färja till Saaremaa och Hiiumaa:
AS Saaremaa Laevakompanii, tfn. +372 45 243 50, e-mail: broneerimine@laevakompanii.ee, www.laevakompanii.ee.

Flygtider

Stockholm - Tallinn - Stockholm

Flera gånger dagligen med Estonian Air
www.estonian-air.ee

Göteborg - Tallinn

Må, On, Fr, Sö
City Airlines
www.cityairline.com

Tallinn - Köpenhamn

Tre dagliga turer med Estonian Air
www.estonian-air.ee

Tartu-Stockholm

Må, To, Fr, Sö
www.estonian-air.ee

Tartu -Riga

(med anslutning till och från Skandinavien)

www.airbaltic.com

Tallinn - Oslo

Dagliga turer med Estonian Air och Norwegian
www.estonian-air.ee
www.norwegian.no

Tallinn - Helsingfors

Flera gånger dagligen med Finnair och Estonian Air
www.finnair.com
www.estonian-air.ee

Stockholm - Kuressaare/Ösel

Estonian Air to, sö direkt eller via Tallinn
www.estonian-air.ee

Stockholm - Pärnu

Iö direkt
www.estonian-air.ee

Estonian Air

Lennujaama tee 13, Tallinn, tfn. +372 6 401 160,

■ Tidtabellerna kan ändras med kort varsel.

Tullregler

Regler för resandes införelse av alkohol. Gäller för privatpersoner över 20 år, som själv handlat alkoholen i ett annat EU land för eget bruk

- ☛ SPRITDRYCKER 10 LITER
- ☛ MELLANPRODUKTER (T.EX. STARKVIN) 20 LITER
- ☛ VINER 90 LITER (VARAV HÖGST 60 LITER MOUSSERANDE VIN)
- ☛ ÖL 110 LITER

DEFINITIONER

Spritdryck: alkoholhalten överstiger 22 volymprocent
Starkvin: alkoholhalt överstiger 15, men inte 22 volymprocent
Vin: annat vin än starkvin, samt annan alkoholdryck som överstiger 3,5, men inte 15 volymprocent och som inte är starköl.
Starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent.

Källa: sammanfattning från www.tullverket.se

Bilister! Glöm ej registreringsbeviset i original

Alla som kommer med bil till Estland skall ha med sig registreringsbeviset i original, båda sidorna. Detta skall utan undantag kontrolleras av Tallink vid incheckning, både i Stockholm och Kapellskär. De som bokar bilplats skall även informeras vid bokningstillfälle och information om detta finns på Tallinks hemsida www.tallink.se. Tyvärr händer det alltför ofta att bilister trots detta glömmar bort reglerna.

Prenumerations

Ja tack, jag önskar och få aktuell information om Estland. Jag vill prenumerera på tidningen The Baltic Guide under ett år för endast 269 SEK.

Namn.....

Företag.....

Adress.....

.....

Telefon fax

Aktuell information om Estland

Du har möjlighet att prenumerera på The Baltic Guide tidningen direkt hem i brevlådan eller till företaget. Du får en helårsprenumerations (12 nummer) för endast 269 SEK. Vänligen fäxa denna kupong på +372 6 117 761 eller klipp ut och skicka den till Põhja pst. 25, 10415 Tallinn.

Ormsö - en gång en svenskö

TEXT: HANS LEPP, FOTO: TBG ARKIV

En del av Estlands svenska befolkning bodde under århundraden på Vormsi eller Ormsö. Idag har många återvänt, i alla fall för tillfälliga besök.

Ormsö var under femtio år avspärrat och stängt. För att besöka ön, i likhet med övriga kustområden i Estland, behövdes tillstånd. För de tidigare svenskarna som flytt utomlands fanns inga möjligheter att komma hem.

Nedan utdrag ur boken *Kort vägledning till svenskminnen i Estland*, (förlaget Huma, Tallinn, 1994) författad av Hans Lepp, Kulturråd, Svenska Institutet, Stockholm. Hans Lepp var Sveriges kulturattaché i Estland 1990–1994.

Det fanns en gång...

Om man reser runt Ormsö i försommartid lägger man snart märke till att det lite varstans i snårskogen växer syrener och förvildade äppelträd. Men vare sig syrener eller äppelträden är vilda, de växer där det en gång legat en gård som fram till hösten 1944 var bebodd. Ger man sig in bland buskarna finner man ibland en ensam skorstensstock eller en igenvuxen grund till ett boningshus.

Det svenska Ormsö

På Ormsö levde före andra världskriget omkring 2500 människor, de flesta av dem var estlandssvenskar. Sannolikt kom de första svenskarna till Ormsö någon gång under medeltiden samtidigt som de övriga svenska bosättningarna ägde rum längs Estlands kuster. På sin ö levde de i nära sjuhundra år. De ägnade sig åt fiske och jordbruk och genom århundraden bevarade de sitt svenska språk och sina svenska seder och bruk. Trots att de, till skillnad från de livegna estniska bönderna, var fria svenska frälsebönder, fick de utstå mycket lidande under grymma godsherrar och de historiska dokumenten som utfärdats av både drottning Kristina och Karl XI och som betygade deras frihet hjälpte föga i kampen mot överhögheten.

Kulturellt uppvaknande

Under 1800-talets senare hälft skedde ett kulturellt uppvaknande

hos den estlandssvenska befolkningen, vilket i sitt inledningskede motarbetades av den ryska statsmakten. Men tsardömet vacklade och vägen öppnade sig för estlandssvenskarna att fritt få utöva sin kultur och tala sitt språk. Samtidigt knöts också banden till moderlandet och med rikssvenskt stöd öppnades flera svenska folkskolor. Från Sverige kom missionärer, präster, lärare och museimän, alla fylld av entusiasm och iver att hjälpa den estlandssvenska befolkningen att bevara sin kultur och särart. Och trots de stora förändringar och den utveckling som det estniska samhället genomgick under 1920- och 30-talen fortsatte livet sin gilla gång i den estlandssvenska bygden. Man brukade sin jord med ålderdomliga redskap, byggde sina båtar på traditionellt sätt och arbetsåret följde ett mönster som inte förändrats mycket under århundradena.

Kriget

Men så kom världskriget. Sovjetmakten begärde att få öarna Odensholm, Rågöarna och Nargö som baser och befolkningen tvingades bryta upp.

Estlandssvenskarna började bli oroliga. Hitler hade kallat hem alla Baltikums tyskar. Skulle Sverige sörja för den lilla svenska folkspillran i västra Estland?

Efter förhandlingar mellan den tyska ockupationsmakten och regeringen i Stockholm beslöts att svenskarna i Estland skulle återförenas med Sverige. Under sensommaren 1944 och hösten 1944, då ryssarna åter välldes in över Estland, överskeppades så gott som hela befolkningen. Unga män som inte hade rätt att medfölja transporterna valde att fly i småbåtar.

Så kom det sig att också ormsöborna lämnade sin ö. Endast ett fåtal stannade. Kvar stod alla gårdar som de nya makt-

havarna efterhand brände ner eller sågade upp till ved. Det enda man inte förstörde var syrener och äppelträden som när de blommar om försommaren hjälper ormsöbornas ättlingar att hitta tillbaka till förfädernas boplatser.

Förstörelsen

Mitt på Ormsö, strax norr om by Hullo, ligger Ormsö kyrka. Den första kyrkan som var av trä uppfördes redan på 1200-talet sannolikt av de svenska bosättarna som då kom till ön. Vid mitten av 1300-talet försågs den gamla kyrkan med ett nytt kors av sten vilket alltjämt är bevarat. Kyrkans låghus

andra världskrigets slutskede. Efter att kyrkan hade stått öde i några år beslöt de nya makthavarna på Ormsö att inredningen skulle avlägsnas och tyska krigsfångar tvingades att bära ut kyrkbänkarna och elda upp dem. Vid mitten av 1950-talet var kyrkan så pass sönderslagen att kolchosen "Det nya livet" inte tvekade att förvara sitt hö där. För att kunna ta in höet genom fönstren slog man sönder alla fönsterbågar. En höststorm slet av det gamla plåttaket och efter några år föll också innertaket ner. I början av 1980-talet var Ormsöbornas gamla helgedom i ett så tröstlöst tillstånd att ingen

Kvar stod alla gårdar som de nya makthavarna efterhand brände ner eller sågade upp till ved.

byggdes först 1632 av sten. Det är en enkel byggnad, utan valv och utan torn. Innertaket av trä bärs upp av kraftiga trästolpar. Istället för klockspel placerades klockan högt under taknocken i kyrkans västfasad.

Under 1600-talets senare hälft fick kyrkan en ny predikstol och ett nytt altare. Det sistnämnda var utfört i sten av bildhuggaren Georg Baselaque och var en gåva till kyrkan från Magnus De la Gardie som för några decennier var herre till Ormsö.

Både predikstolen och det fina altaret försvann från kyrkan i det

trodde att det skulle vara möjligt att sätta byggnaden i stånd igen.

Fågel Fenix

Men likt fågeln Fenix har Ormsö kyrka stigit upp ur askan. Genom frivilliga insatser och med ekonomiskt stöd från ormsöbor i både Sverige och Estland påbörjades 1988 en total renovering av kyrkan. Två år senare, på Olofsdagen den 29 juli 1990, återinvigdes den. Från Sverige kom båten Baltic Star med tusentals ormsöbor ombord som alla ville vara med när deras kyrka åter togs i bruk. ■

✓ Vill du veta mer om det svenska Estland: www.estlandssvenskarna.org

Idag är alla välkomna till Ormsö

TURISTINFORMATION

Tallinn Turistinformation O B3
Niguliste 2/Kullassepa 4, Tallinn, tfn. +372 6 457 777, fax +372 6 457 778. Öppet 1.9.-30.4. må-fr 9-17, lö 10-15, sö stängt.

Tallinn Card kan köpas på följande ställen:

- Tallinns Turistinformation/Tallinna Turismiinfokeskus, Kullassepa 4/Niguliste 2, Viru Centrum.
Terminal A och D i Tallinns hamn.
De flesta hotell i Tallinn.

Så här använder du kartkoderna

- I slutet av vissa texter finns en kod bestående av en bokstav och ett nummer. Med hjälp av dessa hittar du enkelt på tidsnäs kartor.
The Baltic Guide -tidningen har två kartor över Tallinn: En stor karta över centrum och en liten över Gamla Staden.
På stora kartan löper bokstäverna A, B, C och D lodrätt och siffrorna 1, 2, 3, 4 och 5 vågrätt.
På lilla kartan löper bokstäverna E, F, G, H, I, och J lodrätt och siffrorna 1, 2 och 3 vågrätt.
Välj först rätt karta så hittar du stället du söker.

inkvartering

Hotell

Skåne Hotel 1 A1
Kopli 2c, Tallinn, tfn. +372 6 678 300, e-mail: info@hotelskane.eu, www.hotelskane.eu.

Meriton Grand Hotel Tallinn 2 B1
Toompuiestee 27, Tallinn, tfn. +372 6 677 006, eller +372 6 677 007, fax +372 6 677 001, e-mail: reservations@meritonhotels.com, www.meritonhotels.com.

Meriton Old Town Hotel 3 E2
Lai 49, Tallinn, tfn. +372 6 677 007, fax +372 6 141 311, e-mail: oldtown@meriton-hotels.com, www.meriton.ee.

Nordic Hotel Forum 4 B2
Viru väljak 3, Tallinn, tfn. +372 6 22 2900, e-mail: info@nordichotels.eu, www.nordichotels.eu.

Domina Inn City 5 I-2
Vana-Posti 11/13, Tallinn, tfn. +372 6 81 3900, e-mail: info@dominainncity.com, www.dominahotels.com.

Domina Inn Ilmarine 6 A2
Põhja pst 23, Tallinn, tfn. +372 6 14 0900, e-mail: info@dominainnilmarine.com, www.dominahotels.com.

City Hotel Portus 17 A3
Uus-Sadama 23, Tallinn, tel. +372 6 80 6600, e-mail: portus@tallinnhotels.ee, www.portus.ee.

TallinnCard 48h
FRITT INTRÅDE OCH RABATTER TILL NÄSTAN 100 TURISTATTRAKTIONER
www.tallinncard.ee

Hotell Barons 7 I2
Suur-Karja 7, Tallinn, tfn. +372 6 99 9700, e-mail: barons@barons.ee, www.barons.ee.

Clarion Hotel Euroopa 8 A3
Paadi 5, Tallinn, tfn. +372 6 69 9777, e-mail: info@euroopa.ee, www.euroopa.ee.

Sokos Hotel Viru 10 B2
Viru väljak 4, Tallinn, tel. +372 6 80 9300, e-mail: viru.reservation@sok.fi, www.viru.ee.

long, bastuavdelning. Trådlös internet. Allt under samma tak som trendiga Viru Keskus köpcentrum.

Kalev Spa Hotel 12 F3
Aia 18, Tallinn, tel. +372 6 649 3300, e-mail: kalevspa@kalevspa.ee, www.kalevspa.ee.

Baltic Hotel Imperial 13 G1
Nunne 14, Tallinn, tfn. +372 6 27 4800, e-mail: imperial@balticohotelgroup.com, www.imperial.ee.

Baltic Hotel Vana Wiru 14 H3
Viru 11, Tallinn, tfn. +372 6 69 1500, e-mail: vanawiru@balticohotelgroup.com, www.balticohotelgroup.com.

Savoy Boutique Hotel 18 I-2
Suur-Karja 17, Tallinn, tel. +372 6 80 6 688, e-mail: savoy@tallinnhotels.ee, www.savoyhotel.ee.

Hotel Bern 19 G3
Aia 10, Tallinn, tel. +372 6 806 604, e-mail: bern@tallinnhotels.ee, www.bern.ee.

Viimsi Tervis Spa
Rändvere tee 11, Viimsi, Harju maakond, tfn. +372 606 1000, e-mail: viimsispa@viimsispa.ee, www.viimsispa.ee.

Old House Hostel 15 F3
Uus 26, Tallinn, tfn. +372 6 411 464, e-mail: info@OldHouse.ee, www.oldhouse.ee.

dags inredning. Inkvartering i gästlägenheter i gamla stan i Tallinn.

Old House Guest House 16 F3
Uus 22, Tallinn, tfn. +372 6 411 464, e-mail: info@OldHouse.ee, www.oldhouse.ee.

mat och dryck

Restauranger

Kuluaar 1 B2
Aia 2, Tallinn, tfn. +372 6 31 3507, www.kuluaar.ee.

Syrtaki Taverna 2 B1
Piiskopi 1, Tallinn, tfn. +372 6 446 076, e-mail: syrtaki@hoLee.ee.

Restaurang Oliver 3 H2
Viru 3, Tallinn, tfn. +372 6 307 898, e-mail: info@oliver.ee, www.oliver.ee.

Restaurang Turg 5 H1
Müüri 3, Tallinn, tfn. +372 6 412 456, e-mail: reserve@turg.ee, www.turg.ee.

Restaurang Meriton Grand Hotel Tallinn 6 B1
Toompuiestee 27, Tallinn, tfn. 372 6 677 105, fax +372 6 677 167, e-mail: business@meritonhotels.com, www.meritonhotels.com.

Clazz 8 H2
Vana Turg 2, gamla stan, Tallinn, tfn. +372 6 279 022, e-mail: clazz@clazz.ee, www.clazz.ee.

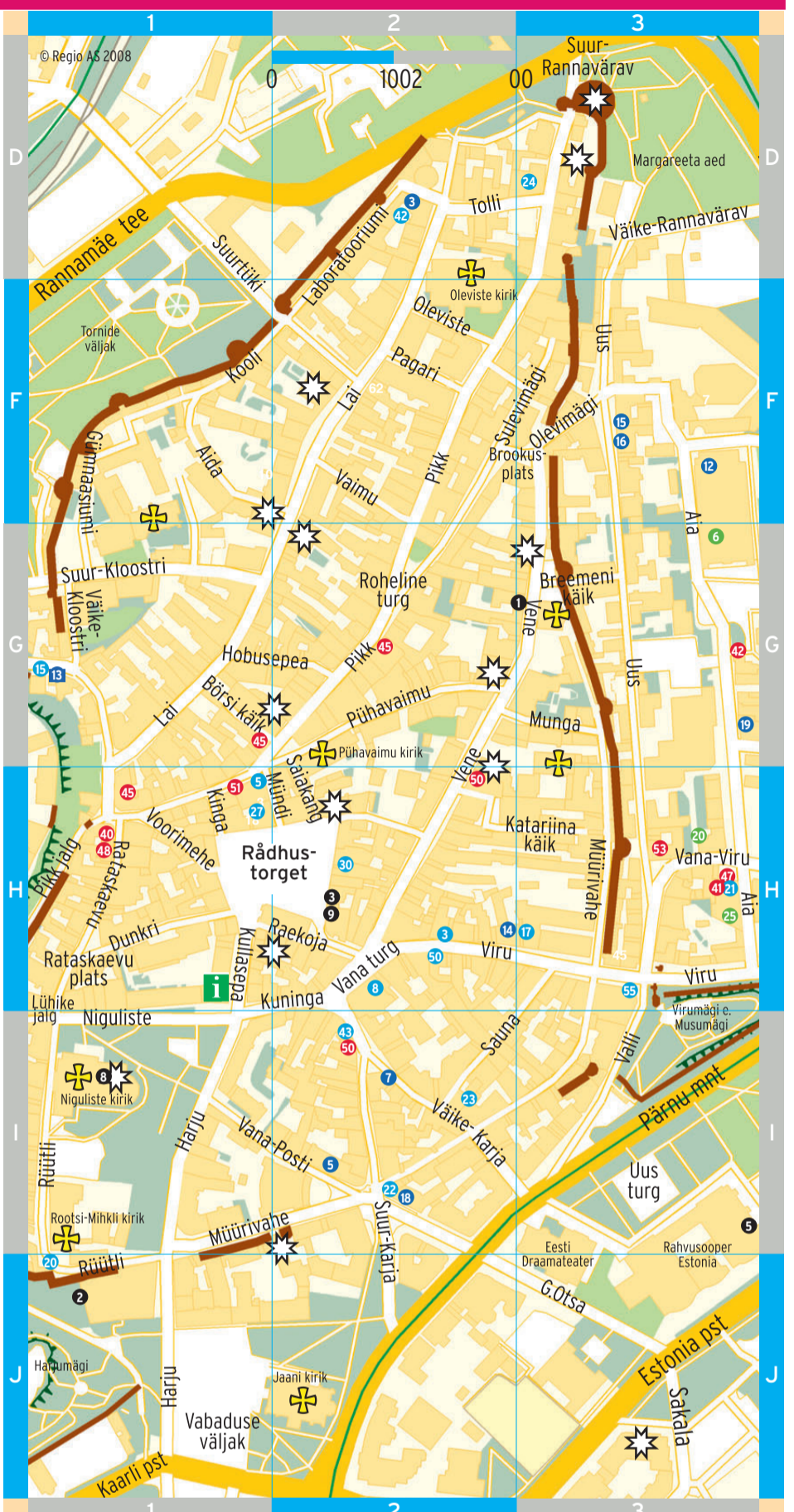
Scotland Yard 9 A2
Mere pst. 6E, Tallinn, tfn. +372 6 535 190, e-mail: scotlandyard@scotlandyard.ee, www.scotlandyard.ee.

Ostrestaurangen St. Michael 15 G1
Nunne 14, Tallinn, tfn. +372 6 274 804, e-mail: restoran@imperial.ee, www.juusturesoran.ee.

Kikka Korts - Bufférestaurang 16 A3
Köpcentrum, Lootsi 7, Tallinn, tel. +372 6 698 860. Öppet varje dag 9-20.

Restaurang Complemento 17 H3
Viru 11, Tallinn, tfn. +372 6 691 510, e-mail: pub@vanawiru.ee, www.vanawiru.ee.

Karta över Gamla Stan

Inkvartering
Meriton Old Town Hotel 3 E2
Domina Inn City 5 I-2
Hotell Barons 7 I2
Kalev Spa Hotel 12 F3
Baltic Hotel Imperial 13 G1
Baltic Hotel Vana Wiru 14 H3
Old House Hostel 15 F3
Old House Guest House 16 F3
Savoy Boutique Hotel 18 I-2
Hotel Bern 19 G3

Shopping

Lintex 40 H1
Restaurang Turg 5 H1
Clazz 8 H2
Schnitzel Haus 20 J-1
Chicago 21 H3
Restaurang Mekk 22 I-2
Must Lammast 23 I-2
Restaurang Maikrahv 27 H1
Troika - rysk restaurang 30 H2
Kafé Mademoiselle 42 E2
Café Caprice 43 I-2
Arizona Saloon 50 H2
McDonald's 55 H3

Skönhet och hälsa

Silmajaam Optika 20 H3
Tallinna Optika 25 H3, B2

Övriga tjänster

Tallinns Stadsmuseum 1 G3
Kiek in de Kök 2 J1
Rådhusfängelsets fotomuseum 3 H2
Estlands Nationalopera 5 I-3
Niguliste museum 8 I-1

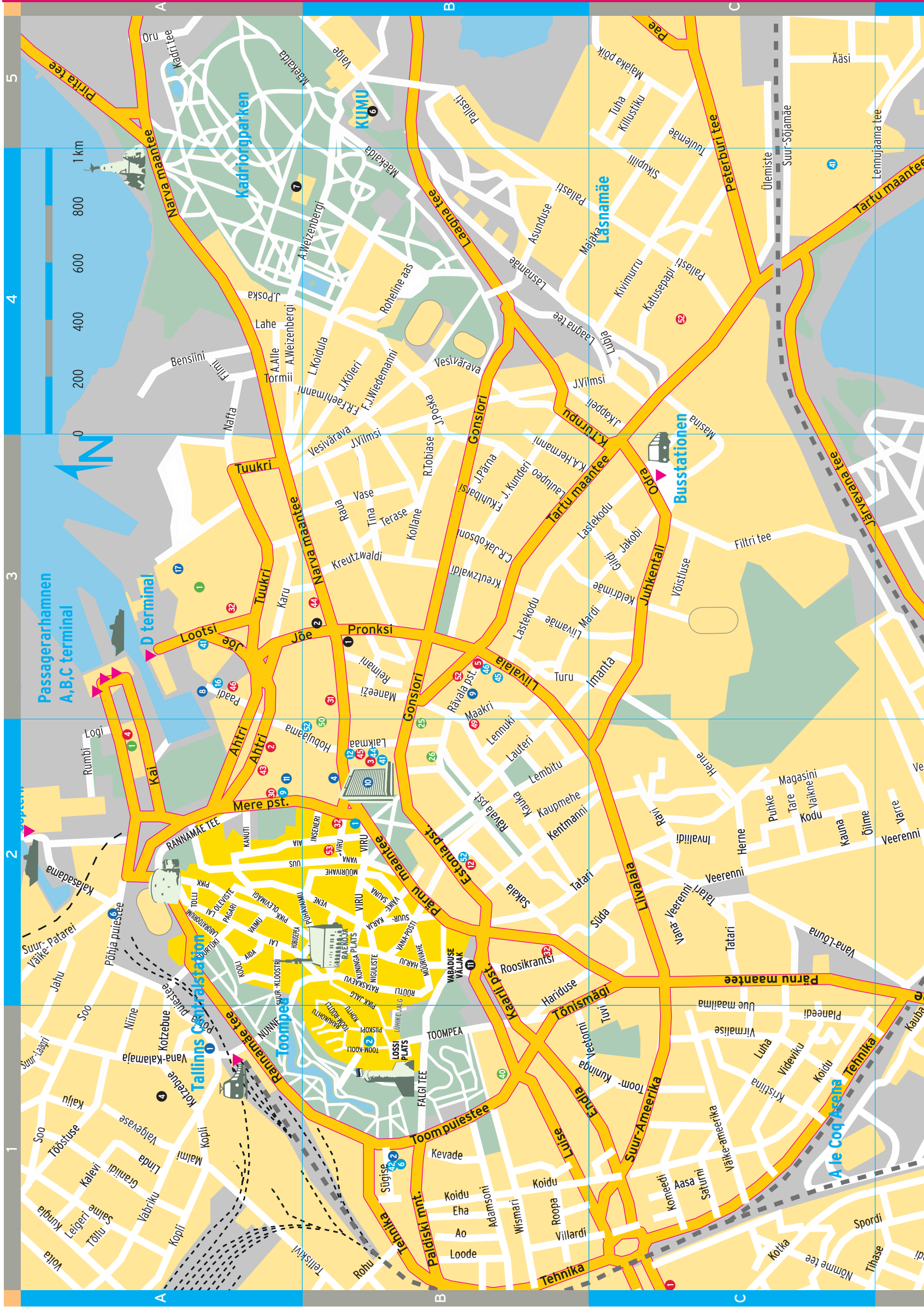
Mat och dryck

Restaurang Oliver 3 H2
Restaurang Turg 5 H1
Clazz 8 H2
Schnitzel Haus 20 J-1
Chicago 21 H3
Restaurang Mekk 22 I-2
Must Lammast 23 I-2

Medeltida

Restaurang Maikrahv 27 H1
Troika - rysk restaurang och pub 30 H2

Karta över centrala Tallinn

- A. Alle A4
- Aasa C1
- Ääsi C5
- Adamsoni B1
- Ahtri A2
- Ala A2
- Aida A2
- Pae C5
- Pagari A2
- Paidiski mnt B1
- Pallastri C4
- Pärna B3
- Pärnu mnt B2
- Peterburi tee C4
- Pistopi B1
- Pikk jalg B2
- Pirita tee A5
- Pirita tee A5
- Planeedi C1
- Põhja puistee A2
- Posti B4
- Pronksi B3
- Pühavalmu B2
- Pühke C2
- Rahukohtu B1
- Rannamäe tee A1
- Rannamäe tee A2
- Rataskaevu B2
- Raua B3
- Ravala pst B2
- Ravi C2
- Rohelise Aas B4
- Rohu B1
- Roopa B1
- Roosikrantsi B2
- Rumbi A2
- Rüüli B2
- Sakala B2
- Salme A1
- Sakurni C1
- Sauna B2
- Sikupilli C4
- Soo A1
- Spordi C1
- Südis B1
- Suur-Ameerika C1
- Suur-Karja B2
- Suur-Kloostri A2
- Suur-Laagri A1
- Suur-Sõjamäe C5
- Suurtüki A2
- Tare C2
- Tartu mnt B3
- Tatari B2
- Tehnika B1
- Tellisikivi A1
- Terase B3
- Thase C1
- Tina B3
- Tobiase B3
- Toili A2
- Tõll A2
- Tõnismägi C2
- Toom-Koobi B1
- Toom-Kuninga C1
- Toom-Rüüli B1
- Toompea B1
- Toompüestee B1
- Toostuse A1
- Torma A4
- Tuha C5
- Tuuba B4
- Türu B3
- Tuukri A3
- Tuulemäe C5
- Tuvi C1
- Ülemiste C4
- Uue Maalima C1
- Uus A2
- Vabriku A1
- Väike-Ameerika C1
- Väike-Karja B2
- Valkne C2
- Valmu A2
- Valgease A1
- Vana-kalamaja A1
- Vana-Lõuna C2
- Vana-Viru B2
- Varre D2
- Vase B3
- Veerenmi B4
- Veetorni C2
- Veetorni C1
- Vene B2
- Vesivärava B4
- Vesivärava B4
- Videviku C1
- Villardi B1
- Vilmsi B3
- Vindi D1
- Virmalise C1
- Virmalise C1
- Mere pst A2
- Müürivahe B2
- Narva A4
- Narva mnt A4
- Niguliste B2
- Niine A1
- Nõmme tee C1

- Inkvertering**
- Skåne Hotel ■ 1 A1
- Meriton Grand Hotel Tallinn ■ 2 B1
- Nordic Hotel Forum ■ 4 B2
- Domina Inn Ilmarine ■ 6 A2
- Cianion Hotel Europa ■ 8 A3
- Swissotel Tallinn ■ 9 B3
- Sokos Hotel Viru ■ 10 B2
- Mat och dryck**
- Kulluaar ■ 1 B2
- Syrtaki Taverna ■ 2 B1
- Restaurang Meriton Grand Hotel Tallinn ■ 6 B1
- Scotland Yard ■ 9 A2
- Shopping**
- Klikka Kõrts - Buffrestauring ■ 11 A2
- City Hotel Portus ■ 17 A3
- Wayne's Coffee ■ 41 A3; B2; C4
- Kafé Mademoiselle ■ 42 B1
- Viru Magic Café ■ 44 B2
- Stockmann Shopping ■ 2 A2
- Viru Centrum/Viru Keskus ■ 3 B2
- Sadamarket ■ 4 A2
- Fifth 5th Floor ■ 46 B3
- Vapiano Pasta Pizza Bar ■ 52 B2
- Skönhet och hälsa**
- Skönhetsalong Helena ■ 1
- Tallinna Optika ■ 25 B2
- Norman Optika ■ 26 B2
- Winestore ■ 46 A3
- Home Fashion ■ 49 B2
- Solaris ■ 12 B2
- Övriga tjänster**
- Babor Spa ■ 50 B2
- Dian OÜ ■ 1 B3
- Arco Vara Fastighetsbyrå AS ■ 2 B3
- Lastemuseum (Barrmuseum)
- Rosahinds kosmetika-boutiquer ■ 52 B3; C4
- 53 Fornarina B2
- Busstationen**
- 4 A1
- KUMU Konstmuseum ■ 6 B5
- Kadrioru konstmuseum ■ 7 A4
- AHHA - vetenskapscentrum ■ 11 B2
- Liviko ■ 31 A2; B3
- Vin & Spirit - Alkorali-lagerförsäljning ■ 32 A3
- Home Art ■ 43 A2
- Trade House ■ 44 B3
- Estniska Handarbetsförbundet ■ 45 B2
- Winestore ■ 46 A3
- Home Fashion ■ 49 B2

mot uppvisande av denna kupong
-10%

Restaurangupplevelser på rådhusplatsen

**GRILL PIZZERIA
BUFFET RESTORAN**

Maikrahv är en förträfflig restaurang i klassisk stil. Här njuter man av god mat och ädla drycker. Som gäst känner man sig verkligen som forna tiders respekterade rådhsherrar och fruar, borgare och köpmän.

**Stadens bästa
pepparbiffar!**

Förutom den goda maten njuter man alltid av härlig romantisk musik.

**Buffe-frukost
3.5 €
Varje dag kl 8.30-11.30**

Turg är en restaurang med internationellt kök och är känt för sitt öppna kök och

italiensk pizza.

Rätterna tillagas om möjligt av lokala råvaror. Här erbjuds grillrätter av fläsk, lamm, ox och fågel, förutom fisk. Vardagar serveras en läcker lunchbuffé. Betjäningen är snabb och vänlig. Kvällar är extra stämningsfulla med levande ljus. Som gäst torde man lämna Turg med enbart trevliga minnen. Ingång direkt från rådhusplatsen eller genom Café Vana Toomas runt hörnet på Mündigatan.

Välkommen!

**Lunchbuffet kl 12-15
1 €/100 g**

**Levande musik och estniska
folkfester
A la carte lunch och middag
till **angänäma** ~9 €**

Restaurang Maikrahv
kl 12.00-24.00
Raekoja plats 8, Tallinn
Tfn +372 6314 227
reserve@maikrahv.ee
www.maikrahv.ee

Restaurang Vana Toomas
kl 8.30-24.00
Raekoja plats 8, Tallinn
Tfn +372 6314 227
reserve@vanatoomas.ee
www.vanatoomas.ee

Restaurang Turg
kl 12.00-24.00
Mündi 8, Tallinn
Tfn +372 6412 456
reserve@turg.ee
www.turg.ee

Olde Hansa

Tallinns medeltida Restaurang och Randelsbod

DET MEDELTIDA ITALIENS LÄCKRASTE RÄTTER

Köpmannadelikatesser från Italien
Köttgryta med Toscanas frukter
Utsökt kycklingrätt från Florens

De italienska köpmännens festbord

Benvenuto!

Vana turg 1, Tallinn

För bordsreservation och tilläggsinformation till våra ärade gäster:

Tfn: +372 627 9020

reserve@oldehansa.ee www.oldehansa.com

Öppet varje dag 11 - 24

För alla som beställer mat eller inhandlar något i
butiken Krumbude bjuder Husets Vård Dig och
Ditt sällskap, mot uppvisande av detta
pepper, på en varm "Munkens Brud"
att dricka!

Olde Hansa

